

Nr ewid. 8/1998

SPIS TREŚCI

	str.
I. CZĘŚĆ OGÓLNA	
1. CHARAKTERYSTYKA KONTROLI	1
2. SYNTEZA USTALEŃ KONTROLI I OCEN KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI	4
3. WNIOSKI	9
II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	
1. CHARAKTERYSTYKA STANU PRAWNEGO	12
2. CHARAKTERYSTYKA UWARUNKOWAŃ ORGANIZACYJNYCH	25
3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESÓW PRYWATYZACYJNYCH REALIZOWANYCH PRZEZ MKiS	28
4. PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PRYWATYZACYJNYCH	31
5. UMOWY PRYWATYZACYJNE	34
6. REALIZACJA POSTANOWIEŃ UMÓW PRYWATYZACYJNYCH	43
7. PRZEKSZTAŁCENIA WŁASNOŚCIOWE W KRAJOWEJ AGENCJI WYDAWNICZEJ	48
8. ZLECANIE ZADAŃ PAŃSTWOWYCH JEDNOSTKOM NIEPAŃSTWOWYM BIORĄCYM UDZIAŁ W PRZEKSZTAŁCENIACH WŁASNOŚCIOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW	60
III. INFORMACJE O PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA KONTROLNEGO I DZIAŁANIACH PODJĘTYCH PO ZAKOŃCZENIU KONTROLI	68
Załącznik Nr 1. Wykaz podmiotów skontrolowanych	
Załącznik Nr 2. Wykaz przedsiębiorstw państwowych resortu kultury i sztuki oraz stan ich przekształceń	
Załącznik Nr 3. Wykaz przedsiębiorstw, których mienie oddane zostało do odpłatnego korzystania	

Załącznik Nr 4. Wymiary finansowe nieprawidłowości stwierdzonych w kontroli przebiegu przekształceń własnościowych w jednostkach podległych Ministrowi Kultury i Sztuki

Definicje i stosowane skróty:

K.c.	- Kodeks cywilny
K.h.	- Kodeks handlowy
leasing	- oddanie mienia przedsiębiorstwa na czas oznaczony do odpłatnego korzystania
Minister KiS	- Minister Kultury i Sztuki
Minister PW	- Minister Przekształceń Własnościowych
Minister SP	- Minister Skarbu Państwa
MF	- Ministerstwo Finansów
MKiS	- Ministerstwo Kultury i Sztuki
MPW	- Ministerstwo Przekształceń Własnościowych
MSP	- Ministerstwo Skarbu Państwa
NFI	- Narodowe Fundusze Inwestycyjne
p.p. lub PP	- przedsiębiorstwo państwowe
PP KAW	- przedsiębiorstwo państwowe Krajowa Agencja Wydawnicza
SA	- spółka akcyjna
Sp. z o.o.	- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
ustawa o p.p.	- ustawa o przedsiębiorstwach państwowych
ustawa o p.p.p.	- ustawa o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. CHARAKTERYSTYKA KONTROLI

Temat, badany okres i czas przeprowadzenia kontroli Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w okresie od października 1996 r. do czerwca 1997 r. kontrolę przebiegu przekształceń własnościowych w przedsiębiorstwach podległych Ministrowi Kultury i Sztuki, w tym w PP - Krajowej Agencji Wydawniczej, a także zlecenia i dotowania zadań państwowych jednostkom niepaństwowym, obejmując badaniami okres od 1991 r. do marca 1997 r. (Nr kontroli P/96/97).

Badania w ww. zakresie podjęte zostały w wyniku:

- zlecenia przez Prezydium Sejmu RP (pismo Nr DPS-1812-P-5/96 z 4 lipca 1996 r.) z wniosku Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu kontroli przebiegu procesów prywatyzacji podmiotów podległych Ministrowi Kultury i Sztuki,
- wystąpienia Przewodniczącego Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu (pismo z dnia 9 sierpnia 1996 r.), a następnie Ministra Kultury i Sztuki (pismo Nr GM-II-094-8-92/96 z dnia 23 sierpnia 1996 r.) w sprawie przeprowadzenia kontroli w Przedsiębiorstwie Państwowym Krajowa Agencja Wydawnicza,
- inicjatywy własnej NIK w zakresie dotowania podmiotów działających z wykorzystaniem mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw (udzielania zleceń na wykonanie zadań państwowych, ich realizacji i rozliczania).

Cel, zakres i uczestnicy kontroli Celem kontroli było dokonanie oceny procesów przekształceń własnościowych przedsiębiorstw, dla których Minister Kultury i Sztuki pełnił funkcję organu założycielskiego, w szczególności w zakresie ich przygotowania i przebiegu oraz zabezpieczenia w tych procesach ochrony mienia państwowego, a także zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym i ich rozliczania.

Jednostką koordynującą badania kontrolne był Departament Przekształceń Własnościowych NIK / Departament Skarbu Państwa i Prywatyzacji. W kontroli uczestniczyły Delegatury NIK w Białymstoku, Bydgoszczy, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Rzeszowie, Szczecinie i Warszawie.

Badaniami kontrolnymi objęto ogółem 31 podmiotów, w tym Ministerstwo Kultury i Sztuki. Wykaz skontrolowanych jednostek zawiera załącznik Nr 1 do niniejszej informacji.

W ramach prowadzonych badań, NIK skontrolowała 19 losowo wybranych procesów prywatyzacyjnych spośród 29 realizowanych w przedsiębiorstwach podległych Ministrowi Kultury i Sztuki.

Tematyka

kontroli

Tematyka kontroli objęła w szczególności:

- przygotowanie Ministerstwa Kultury i Sztuki do realizacji zadań w zakresie prywatyzacji p.p.,
- stan prawny mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw,
- stosowanie obowiązujących procedur, m.in. dotyczących uzyskiwania zgody Ministra Przekształceń Własnościowych na likwidację przedsiębiorstw państwowych w celu ich prywatyzacji,
- sporządzanie i wykorzystywanie opinii zespołów przygotowawczych oraz wycen przedsiębiorstw przeznaczonych do prywatyzacji,
- sposób oraz skuteczność sprawowania kontroli nad przebiegiem procesów likwidacyjnych,
- zbywanie lub oddawanie mienia do odpłatnego korzystania, pozostałego po zlikwidowanych p.p.,
- stan zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa w umowach leasingowych i sprzedaży przedsiębiorstw, m.in. w zakresie kontroli wykonania zobowiązań umownych bądź następstw ich niewykonania,

- rozliczenia finansowe z tytułu prywatyzacji, w szczególności dotyczące terminowości uiszczania należności i naliczania odsetek za opóźnienia,
- relacje wartości mienia przedsiębiorstw określonego w umowach do ich wartości wynikających z wycen i urzędzeń księgowych,
- wydawanie mienia przedsiębiorstw będącego przedmiotem umów leasingowych lub umów sprzedaży,
- przebieg procesu restrukturyzacji PP KAW,
- dotacje przedmiotowe udzielane jednostkom niepaństwowym działającym z wykorzystaniem mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw.

**Źródła ocen, uwag
i informacji**

W niniejszym opracowaniu, wykorzystano również w niezbędnym zakresie rezultaty 2 innych kontroli NIK, a mianowicie:

- „przekształceń organizacyjnych i własnościowych w przedsiębiorstwach kultury i sztuki”, przedstawionych w styczniu 1993 r.¹. Ustalenia tej kontroli wykazały, że proces prywatyzacji objął przedsiębiorstwa kultury i sztuki w niewielkim zakresie, a główną przyczyną tej sytuacji była słaba ich kondycja ekonomiczna i nieuregulowany stan własności nieruchomości pozostających w zarządzie tych przedsiębiorstw. Stwierdzono także brak dostatecznego zainteresowania sytuacją ekonomiczną przedsiębiorstw ze strony organu założycielskiego (Ministra Kultury i Sztuki). Wnioski pokontrolne NIK zmierzały do pogłębienia analizy ekonomicznej przedsiębiorstw przez MKiS i podejmowania na tej podstawie odpowiednio wczesnych decyzji, w tym także w stosunku do przedsiębiorstw, które w wyniku wniesienia mienia do spółek prawa handlowego, zaprzestały lub w znacznym stopniu ograniczyły prowadzenie działalności gospodarczej.
- „wykonania przez Ministra Kultury i Sztuki części 34 budżetu państwa w

---

¹ Informacja o wynikach kontroli przekształceń organizacyjnych i własnościowych w przedsiębiorstwach kultury i sztuki, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, styczeń 1993 r.

1995 r.².

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Kultury i Sztuki (pismo ENK-41000-12-96 z dnia 11 czerwca 1996 r.) Izba przedstawiła wnioski dotyczące zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995 r. i zapewnienia wydatkowania środków budżetowych na realizację tych zadań w sposób oszczędny i gospodarny.

2. SYNTEZA USTALEŃ KONTROLI I OCEN KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

1. W badanym okresie kolejni ministrowie Kultury i Sztuki nie doprowadzili do opracowania koncepcji i planu przekształceń własnościowych dla przedsiębiorstw będących w ich nadzorze. Inicjatywa zachodzących zmian własnościowych (poza jednym przypadkiem, polegającym na likwidacji p.p. z przyczyn ekonomicznych) leżała po stronie załóg i organów tych przedsiębiorstw. One też w praktyce określały sposób i warunki prywatyzacji przedsiębiorstw (str. 31).
2. W latach 1991 - 1996 zostały podjęte działania prywatyzacyjne wobec 29 przedsiębiorstw spośród 100, dla których Minister Kultury i Sztuki był organem założycielskim. Z ogólnej liczby przedsiębiorstw nadzorowanych przez MKiS 92 to przedsiębiorstwa księgarskie, poligraficzne i wydawnicze, szczególnie predestynowane - zdaniem Izby - do prywatyzacji. Działania kolejnych Ministrów w zakresie prywatyzacji tych przedsiębiorstw były niewystarczające i w znacznej mierze nieskuteczne (str. 28-47).

Nadto, 3 przedsiębiorstwa zostały objęte prywatyzacją kapitałową (Bielskie Zakłady Graficzne przekształcono w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa i przekazano w celu prywatyzacji do Ministra Przekształceń Własnościowych, natomiast Drukarnię

---

² Informacja Departamentu Edukacji, Nauki i Kultury NIK, maj 1996 r.

Wydawniczą im. W. Anczyca w Krakowie i Zakłady Graficzne Tamka w Warszawie objęto programem Narodowych Funduszy Inwestycyjnych).

3. Podstawową ścieżką prywatyzacyjną (23 podmioty z 29 objętych zmianami własnościowymi) było oddawanie mienia przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania na czas oznaczony, spółkom tworzonym przez pracowników prywatyzowanych przedsiębiorstw. Spółki takie dysponowały jednak ograniczonymi możliwościami zebrania niezbędnego kapitału, w wyniku czego w 4 spółkach ponad 70% kapitału objęli inwestorzy zewnętrzni. Jedno przedsiębiorstwo (Zakłady Opakowań Drukowanych w Bydgoszczy) zostało wniesione przez Skarb Państwa do spółki z udziałem kapitału zagranicznego, pozostałe natomiast zostały sprzedane. (str. 28-30).
4. W procesach prywatyzacyjnych prowadzonych przez Ministra Kultury i Sztuki Izba stwierdziła istotne nieprawidłowości i uchybienia polegające na naruszeniu prawa, działaniach nierzetelnych, niecelowych oraz na podejmowaniu działań bądź ich zaniechaniu, skutkujących bądź mogących powodować, w przypadku zakończenia leasingu na określonych umowami warunkach, m.in. obniżenie wpływów budżetowych z prywatyzacji, szacowane na kwotę około 7,71 mln zł (załącznik nr 4).
  - Minister Kultury i Sztuki nie zlecał wykonania wycen prywatyzowanych przedsiębiorstw, posługując się jedynie wycenami opracowanymi na zlecenie samych przedsiębiorstw. Wyceny te nie były poddawane weryfikacji. Nie kwestionując samej metodyki wycen, NIK stwierdziła, że zawierały one błędy, ulegały dezaktualizacji (przed i w trakcie procesów prywatyzacyjnych). Skutkiem tego (w 8 zbadanych pod tym względem umowach) zaniżono w umowach wartość przedsiębiorstw oddawanych w leasing o kwotę nie mniejszą niż 6,55 mln zł:
    - a) wartość Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych w Warszawie zaniżono o 4.810 tys. zł. Wycena, stanowiąca podstawę wartości przyjętej w umowie pomijała wartość budynku przy ul. Senatorskiej 13/15 w Warszawie

- (Pałac Prymasowski) szacowaną w wycenie na 3.210 tys. zł, a ponadto zawierała błędy rachunkowe oraz przyjmowała istnienie obciążeń finansowych, wygasających po likwidacji przedsiębiorstwa państwowego, na łączną kwotę 1.600 tys. zł (str. 36),
- b) wartość Łódzkiej Drukarni Dzielowej w Łodzi zaniżono o co najmniej 1 mln zł, w związku z pominięciem wartości maszyny leasingowanej przez to przedsiębiorstwo, szacowanej od 1 do 2 mln zł (str. 36),
  - c) wartość Oddziału Pracowni Sztuk Plastycznych w Warszawie zaniżono o 293,5 tys. zł w wyniku przyjęcia wartości ewidencyjnej budynku przy ul. Finlandzkiej 10 w Warszawie, zamiast jego wartości rynkowej (str. 37),
  - d) wartość Oddziału Pracowni Sztuk Plastycznych w Toruniu zaniżono o 91,3 tys. zł w związku z pominięciem kosztów przeprowadzonego remontu kapitalnego budynku przy ul. Szerokiej 38 w Toruniu (str. 38),
  - e) w wartości Wydawnictw Akcydensowych w Warszawie, Pabianickich Zakładów Graficznych w Pabianicach, Oddziałach Pracowni Sztuk Plastycznych w Warszawie, Krakowie i Toruniu nie uwzględniono wartości niematerialnych i prawnych w postaci prawa wieczystego użytkowania gruntów, oszacowanego przez NIK na ca 312,1 tys. zł (str. 35, 37).
- Minister Kultury i Sztuki zaniechał w 1991 r. zawarcia przyrzeczonej umowy, dotyczącej zabezpieczenia nie oddanego do odpłatnego korzystania składnika mienia Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych. Opóźnienie zawarcia umowy o 4 lata spowodowało poniesienie przez Skarb Państwa zbędnych kosztów w wysokości 428,4 tys. zł (str. 34).
  - W wyniku 6-krotnego przesuwania przez MKiS terminu zakończenia likwidacji Przedsiębiorstwa Sztuk Plastycznych przekroczone jej planowane koszty o 473,6 tys. zł (str. 32).
  - W 17 procesach prywatyzacyjnych spośród 29 prowadzonych przez MKiS, wydanie przedsiębiorstwa nabywcom nastąpiło przed terminami określonymi w

zarządzeniach Ministra Kultury i Sztuki. W jednym przypadku spowodowało to straty dla Skarbu Państwa i reaktywowanego przedsiębiorstwa państwowego w wysokości ok.o 62,2 tys. zł (str. 40÷43).

- Wyrażanie zgody przez Ministra Kultury i Sztuki na bezodsetkowe odroczenie płatności z tytułu zawartych umów leasingowych oraz przypadki odstępowania od egzekucji odsetek za zwłokę doprowadziło do uszczupień przychodów budżetowych w wysokości ok. 190,0 tys. zł (str. 44÷46).
- Około 75% zbadanych zarządzeń i decyzji Ministra Kultury i Sztuki przygotowanych przez Biuro Przekształceń Własnościowych MKiS - wbrew regulaminowi organizacyjnemu ministerstwa - nie posiadało akceptacji Departamentu Prawnego (str. 31).

5. Udzielenie przez Ministra Kultury i Sztuki zgody na wnoszenie zorganizowanych części mienia PP Krajowej Agencji Wydawniczej do spółek prawa handlowego, rezygnację z kontroli nad tymi działaniami, a także zaniechanie nadzoru organu założycielskiego nad tym przedsiębiorstwem Izba ocenia jako uchybiające kryterium celowości i rzetelności. Skutkiem powyższej zgody było powstanie kilkunastu powiązanych kapitałowo spółek, ze znikomym udziałem kwotowym kapitału zewnętrznego, do których został wniesiony cały majątek trwały PP KAW o wartości ewidencyjnej powyżej 12 mln zł. Procesy nazwane restrukturyzacją przedsiębiorstwa w rzeczywistości doprowadziły do jego prywatyzacji z pominięciem przepisów ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

- W wyniku restrukturyzacji (prywatyzacji) nie poprawiła się sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa. Zaprzaściło ono praktycznie prowadzenia działalności wydawniczej, tracąc swoją markę i pozycję na rynku. Ponadto PP KAW w związku z wniesieniem majątku do spółek handlowych nie uzyskało żadnych przychodów z tytułu posiadanych udziałów w tych spółkach. (str. 59÷60).
- Zarządca komisaryczny - tymczasowy kierownik, a następnie dyrektor

przedsiębiorstwa, wniósł majątek PP KAW do spółek, w których był udziałowcem lub prezesem zarządów (str. 48-56).

- Grupa Wydawnicza „Słowo” Sp. z o.o. o kapitale zakładowym 4.500 zł - której większościowym właścicielem (pośrednio) i prezesem jednoosobowego zarządu była ww. osoba - objęła w 8 spółkach utworzonych przez PP KAW 62% udziałów o wartości ponad 400 tys. zł, przy czym spółki te dysponowały środkami trwałymi o wartości ponad 2 000 tys. zł, wniesionymi przez ww. przedsiębiorstwo w formie aportów (str. 51-53).

6. Nieprawidłowo prowadzona była przez Ministra Kultury i Sztuki działalność w zakresie udzielania i rozliczania dotacji na realizację zadań państwowych, w tym przyznanych podmiotom sprywatyzowanym przez tego Ministra oraz podmiotom biorącym udział w prywatyzacji PP KAW.

- Działający z upoważnienia Ministra dyrektorzy Departamentu Książki i Czytelnictwa w MKiS udzielali dotacji i dokonywali ich rozliczeń, nie przestrzegając przy tym postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995 r. w sprawie zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym³. Stwierdzone uchybienia dotyczyły przede wszystkim:
  - a) rozpatrywania wniosków nie spełniających wymogów przepisów rozporządzenia dotyczących zawartości wniosku na realizację zadania państwowego, w tym wymogu przedstawienia kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania (str. 62-64),
  - b) końcowego rozliczania wykonania zadań będących jeszcze w trakcie realizacji bądź zrealizowanych częściowo (str. 65-66),
  - c) udzielania zleceń jednostkom nie posiadającym możliwości wykonania zlecanych zadań, pełniącym jedynie rolę pośrednika (str. 62-64, 67),
  - d) niemal całkowitego zaniechania kontroli sposobu ewidencjonowania i wykorzystania przez zleceniobiorców środków z dotacji (str. 65-66),

---

³ Dz.U. Nr 87, poz. 437.

- e) zaniechania rozliczania zleceniobiorców z przychodów osiągniętych w wyniku realizacji zleconego zadania (str. 65).

W wyniku kontroli zakwestionowano rozliczenia dotacji (dot. kosztów zleconych zadań) na kwotę 973.322 zł, w ramach ogólnej kwoty 2.580.850 zł udzielonych dotacji (str. 61-62, zał. nr 4).

- Zleceniobiorcy - w zakresie rozliczania otrzymanych środków budżetowych - ze zleconych im zadań nie wywiązywali się rzetelnie. W przypadku 6 zleceniobiorców (na 8) środki z otrzymanych dotacji wydatkowali oni w sposób sprzeczny z przepisami ww rozporządzenia Rady Ministrów i postanowieniami zawartych umów. Szczególny przypadek stanowiło wykorzystanie kwoty 199,9 tys. zł z tych środków na inwestycje prywatyzacyjne (str. 66÷67).

7. Łączne uszczuplenia i nieprawidłowe wydatki stwierdzone przez kontrolę wyniosły 8.726.874 zł (zał. nr 4). W ramach tej kwoty NIK podjęła działania dla odzyskania 973.322 zł.

8. Zaniechanie przez Ministra Kultury i Sztuki nadzoru nad PP Krajowa Agencja Wydawnicza oraz stwierdzone nieprawidłowości przy udzielaniu i rozliczaniu dotacji na realizację zadań państwowych jednostkom niepaństwowym świadczą, że Minister Kultury i Sztuki nie wykorzystał uwag i wniosków NIK wynikających z poprzednio przeprowadzonych kontroli do dokonania koniecznych zmian systemowych.

3. WNIOSKI

Z uwagi na fakt, że z dniem 1 października 1996 r. Minister Kultury i Sztuki pozbawiony został dotychczasowych kompetencji w zakresie prywatyzacji, NIK powstrzymała się od formułowania wniosków wobec ww Ministra w zakresie działań prywatyzacyjnych, ograniczając się do przedstawienia jedynie krytycznych uwag i ocen, dotyczących 11 procesów prywatyzacyjnych, tj. ok. 38% procesów zbadanych.

**Wnioski kierowane
do Ministra Skarbu
Państwa**

W związku z przejęciem przez Ministra Skarbu Państwa od naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym od Ministra Kultury i Sztuki wykonywania praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa oraz praw i obowiązków Skarbu Państwa wynikających z umów o oddanie mienia przedsiębiorstwa państwowego do odpłatnego korzystania, Najwyższa Izba Kontroli skierowała pod adresem Ministra Skarbu Państwa wnioski mające na celu:

1. Zapewnienie posiadania aktualnych wycen przedsiębiorstw przed zawarciem umów prywatyzacyjnych,
2. Ustalenie, czy w organach spółek handlowych uczestniczą osoby nadzorujące je w imieniu Skarbu Państwa, z wyjątkiem osób delegowanych, i w razie potrzeby podjęcie stosownych działań i decyzji.
3. Usunięcie uchybień, jakie wystąpiły podczas prywatyzacji, w tym:
  - weryfikację wartości mienia byłego Oddziału PP PSP w Warszawie, przed wypełnieniem §19 umowy leasingowej, umożliwiającym sprzedaż tego mienia,
  - uzupełnienie wykazu mienia zlikwidowanego P.P. Łódzka Drukarnia Dzielowa, przekazanego spółce Łódzka Drukarnia Dzielowa SA, o obcy środek trwały w użytkowaniu (z prawem do jego zakupu), tj. leasingowaną maszynę do produkcji książek wraz z prawem do jej zakupu,
  - podjęcie inicjatywy w celu zmiany umowy Spółki „Neupack Polska” Sp. z o.o., zmierzającej do zdefiniowania pojęcia „istotnych składników majątkowych”, w taki sposób, aby wiadomym było, przy jakiej wartości środka trwałego przeniesienie prawa jego własności wymaga zgody jednego ze współników Spółki - Skarbu Państwa.
4. Spowodowanie opracowania i wdrożenia programu naprawczego przedsiębiorstwa PP KAW, zmierzającego m.in. do przywrócenia jego działalności statutowej i poprawy sytuacji ekonomicznej, umożliwiającego spłatę zadłużenia, a także

ustalenia szczegółowej koncepcji przekształceń własnościowych tego podmiotu,

5. Wyegzekwowanie od kierownictwa PP KAW regularnych sprawozdań z działalności.

Wnioski skierowane do Ministra Kultury i Sztuki

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, ustalenia kontroli w zakresie zlecenia zadań państwowym jednostkom niepaństwowym uzasadniały sformułowanie następujących wniosków pod adresem Ministra Kultury i Sztuki:

1. Ścisłe dostosowanie procedur przyznawania dotacji (zlecenia zadań państwowym jednostkom niepaństwowym) do postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z 13 lipca 1995 r., w szczególności o organizacyjne zapewnienie egzekwowania wymagań dotyczących wniosków i trybu ich rozpatrywania (§6 - §8 rozporządzenia).
2. Opracowanie nowego standardowego wzoru umowy zlecenia zadań państwowym jednostkom niepaństwowym, w pełni dostosowanego do postanowień zawartych w §10 ww. rozporządzenia RM z dnia 13 lipca 1995 r., w tym zapewnienia:
  - dokładnego sprecyzowania zobowiązań zleceniobiorcy,
  - wyraźnie wyartykułowanego obowiązku przechowywania i rozliczania środków pochodzących z dotacji na wyodrębnionym koncie księgowym,
  - zakazu wykorzystywania tych środków na inne cele.
3. Wprowadzenie w życie obowiązku wynikającego z postanowień § 16 ww. rozporządzenia, nakazującego przy negocjacji wysokości dotacji wzięcie pod uwagę wcześniejsze wykorzystanie środków własnych zleceniobiorcy i przychodów uzyskanych przy realizacji zadania.
4. Opracowanie i wdrożenie procedur sprawowania przez zleceniodawcę (odpowiednie departamenty MKiS) nadzoru nad realizacją zleconych zadań oraz rzeczowego i finansowego rozliczania ich realizacji.
5. Weryfikację zaakceptowanych dotychczas rozliczeń dotacji z uwzględnieniem

postanowień zawartych umów oraz windykację należności Skarbu Państwa ustalonych w wyniku takiej weryfikacji.

Najwyższa Izba Kontroli skierowała do Ministra Kultury i Sztuki również wniosek dotyczący uzyskiwania akceptacji Departamentu Prawnego wobec wszystkich zawieranych umów.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. CHARAKTERYSTYKA STANU PRAWNEGO.

Prywatyzacja w trybie art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych⁴

Prywatyzacja p.p. na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.p.p. mogła odbywać się bez zakłócania ciągłości procesów produkcji i sprzedaży, co było istotnym walorem dla nabywcy przejmującego przedsiębiorstwo wraz z jego pozycją na rynku oraz infrastrukturą powiązań z kontrahentami.

W ustawie o p.p.p. nie określono komplementarnie trybu postępowania w przypadku zastosowania art. 37 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, tzw. "szybkiej sprzedaży". Decyzję o likwidacji podejmował organ założycielski z własnej inicjatywy bądź na wniosek rady pracowniczej. Od decyzji tej radzie pracowniczej i dyrektorowi przedsiębiorstwa przysługiwał sprzeciw w trybie określonym w art. 63 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych⁵ (art. 37 ust. 2 i 3

⁴ Dz.U. Nr 51, poz. 298, Nr 85, poz. 498; z 1991 r. Nr 60, poz. 253, Nr 111, poz. 480; z 1994 r. Nr 121, poz. 591, Nr 133, poz. 685; z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496. Z dniem 8 kwietnia 1997 r. weszła w życie ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych - Dz.U. Nr 118, poz. 561, Nr 156, poz. 775; z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770.

⁵ Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80; Nr 75, poz. 329; Nr 101, poz. 444, Nr 107, poz. 464; Dz.U. z 1993 r. Nr 18, poz. 82, Nr 60, poz. 280; z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368, Nr 113, poz. 547; z 1995 r. Nr 1, poz. 2, Nr 95, poz. 474, Nr 154, poz. 791; z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561, Nr 156, poz. 775; z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 106, poz. 675, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 123, poz. 777.

ustawy o p.p.p.).

Nabycie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ K.c. wywiera wyłącznie skutki cywilno-prawne. Przedmiotem umowy nie mogą być świadczenia o charakterze publiczno-prawnym, do których należą zobowiązania podatkowe i które nie są adekwatne do pojęcia wierzytelności⁶. Sprzedaż przedsiębiorstwa na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.p.p. nie rodziła - po stronie nabywcy - odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe tego przedsiębiorstwa. Jeżeli nabywca zobowiązał się do zapłaty zaległości podatkowych przedsiębiorstwa, to roszczeń z tytułu niewykonania tego zobowiązania sprzedawca mógł dochodzić w postępowaniu przed sądem powszechnym. Zgodnie z art. 526 K.c. za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, solidarną odpowiedzialność ponoszą nabywca i zbywca, przy czym bez zgody wierzycieli odpowiedzialności tej nie można ani ograniczyć ani wyłączyć. Postanowienia ustawy o p.p.p. nie wyłączały ww. reguł. Sprzedaż przedsiębiorstwa w całości obejmuje zatem zobowiązania i obciążenia związane z jego prowadzeniem. Wymagana zgoda wierzycieli - uregulowana w art. 519 i nast. K.c. - może wyłączyć lub ograniczyć zakres odpowiedzialności za długi, a przy braku takiej zgody wierzycieli, zastosowanie ma art. 526 K.c.⁷

Na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 2 organ założycielski za zgodą Ministra PW mógł zlikwidować p.p. w celu wniesienia przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części mienia do spółki.

**Leasing w
prywatyzacji
przedsiębiorstw
państwowych**   Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o p.p.p., prywatyzacja mogła nastąpić w drodze likwidacji przedsiębiorstwa państwowego przez organ założycielski (w analizowanych przypadkach organem tym był Minister KiS) - za zgodą Ministra Przekształceń Własnościowych - w celu oddania przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części jego mienia na czas oznaczony do

---

⁶ Wyrok NSA z 9 listopada 1994 r., III SA 246/94 Wokanda nr 12/1995.

odpłatnego korzystania spółce. Postanowienia art. 38 ust. 1 i 2 ustawy o p.p.p. określały warunki, jakie musiała spełnić taka spółka (tzw. spółka pracownicza):

1. Do spółki powinna przystąpić większość pracowników likwidowanego przedsiębiorstwa państwowego, chyba że w ciągu 2 miesięcy od dnia uchwalenia przez radę pracowniczą wniosku o likwidację nie powstała spółka spełniająca ten warunek albo wyraziło na to zgodę ogólne zebranie pracowników lub delegatów,
2. Wysokość kapitału akcyjnego lub zakładowego nie mogła być niższa niż 20% łącznej wartości funduszu założycielskiego i funduszu przedsiębiorstwa likwidowanego,
3. Wspólnikami mogły być wyłącznie osoby fizyczne (Minister PW mógł postanowić inaczej).

Oddanie mienia przedsiębiorstwa spółce pracowniczej do odpłatnego korzystania następowało na podstawie umowy zawartej w imieniu Skarbu Państwa przez organ założycielski, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o p.p.p. Strony mogły w takiej umowie postanowić, że po upływie czasu, na jaki została ona zawarta, spółka miała prawo zakupić mienie z którego korzystała (art. 39 ust. 2).

Artykuł 39 ust. 3 ustawy o p.p.p. zawierał delegację dla Ministra Finansów do określenia zasad ustalania należności za korzystanie z mienia Skarbu Państwa. Delegacja ta została zrealizowana poprzez wydanie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 10 listopada 1990 r. w sprawie zasad ustalania należności za korzystanie z mienia Skarbu Państwa.⁸ Zarządzenie to regulowało kształtowanie opłat za korzystanie z mienia zarówno do umów z opcją, jak i bez opcji zakupu tego mienia. Stosownie do §1 ust. 1 i 2 ww. zarządzenia, podstawę ustalenia należności za korzystanie z mienia Skarbu Państwa przez spółki, o których mowa w art. 38 ustawy o p.p.p. stanowiła wartość przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części tego przedsiębiorstwa oddanych

---

⁷ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 1995 r., III CZP 52/95 (Czasopismo samorządu radców prawnych, Radca prawny - Nr 5/95 str. 78).

⁸ MP Nr 43, poz. 334; zm. MP z 1991 r. Nr 18, poz. 123; z 1993 r. Nr 26, poz. 274; z 1996 r. Nr 15, poz. 203.

do odpłatnego korzystania, ustalona przy uwzględnieniu aktualnych cen rynkowych. Ustalenia wartości przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części tego przedsiębiorstwa dokonywał organ założycielski. Organ założycielski mógł zlecić tę czynność podmiotom gospodarczym prowadzącym działalność w tym zakresie lub też akceptować wycenę przedsiębiorstwa albo zorganizowanych części tego przedsiębiorstwa, dokonaną przy uwzględnieniu aktualnych cen rynkowych, na podstawie zlecenia udzielonego przez przedsiębiorstwo.

**Postępowanie
naprawcze w
przedsiębiorstwie
państwowym** W okresie objętym kontrolą, ustawa o p.p. była dziewięciokrotnie nowelizowana, z czego dwie zmiany, dokonane w 1995 r. (a zatem po ustanowieniu zarządu komisarycznego nad P.P. KAW) dotyczyły przesłanek wszczęcia postępowania naprawczego⁹.

Organ założycielski może wszcząć postępowanie naprawcze m.in. w porozumieniu z Ministrem Finansów, jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność ze stratą (art. 65 ust. 1 ustawy o p.p.).

Równocześnie ze wszczęciem postępowania naprawczego organ założycielski ustanawia zarząd komisaryczny. Od decyzji organu założycielskiego nie przysługuje sprzeciw (art. 65 ust. 1b). Zarząd komisaryczny ustanawia się na czas oznaczony (art. 65 ust. 2). Ustanowienie zarządu komisarycznego i jego uchylenie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw (art. 65 ust. 3).

Zarząd komisaryczny sprawuje osoba wyznaczona i odwoływana przez organ założycielski (art. 66 ust. 1).

Zarządca kieruje przedsiębiorstwem jednoosobowo. Z chwilą ustanowienia zarządu rozwiązane zostają z mocy art. 66 ust. 2 organy przedsiębiorstwa, tj. ogólne zebranie pracowników (delegatów) oraz rada pracownicza. Na podstawie natomiast art. 66 ust. 2 organ założycielski odwołuje dyrektora. Kompetencje ww. organów

---

⁹ Dz.U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2 oraz Nr 154, poz. 791.

przechodzą na osobę sprawującą zarząd komisaryczny (art. 66 ust. 3). Zasady sprawowania zarządu komisarycznego określa organ założycielski (art. 68).

Przedstawione powyżej rozwiązania prawne dowodzą ścisłego podporządkowania zarządcy organowi założycielskiemu, który decyduje o jego wyznaczeniu, odwołaniu, wynagradzaniu i zasadach sprawowania zarządu.

Zarządca, niezwłocznie po ustanowieniu, obowiązany jest przedstawić organowi założycielskiemu do zatwierdzenia program naprawczy oraz składać co trzy miesiące sprawozdania ze swej działalności (art. 67).

Zgodnie z art. 69 ustawy o p.p. istnieją dwie przesłanki uchylenia zarządu komisarycznego. Pierwsza dotyczy sytuacji, gdy ustaną przyczyny ustanowienia zarządu komisarycznego określone w art. 65 ust. 1. Wówczas organ założycielski wydaje zarządzenie o uchyleniu zarządu (art. 69 ust. 1). Druga natomiast obejmuje sytuację, gdy "dalsze wykonywanie programu naprawy przedsiębiorstwa nie rokuje poprawy jego gospodarki". Organ założycielski może wtedy uchylić zarząd komisaryczny i zarządzić likwidację przedsiębiorstwa (art. 69 ust. 2).

Koszty związane ze sprawowaniem zarządu komisarycznego obciążają przedsiębiorstwa państwowe (art. 70).

**Zasady
gospodarowania
mieniem przez
przedsiębiorstwo
państwowe**

Zasady gospodarowania mieniem przez przedsiębiorstwa państwowe określone zostały w ustawie o p.p. oraz w ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych¹⁰.

Artykuł 46 ust. 2 ustawy o p.p. stanowi, że przedsiębiorstwo gospodarując wydzielonym mu przez organ założycielski i nabytym mieniem zapewnia jego ochronę, natomiast art. 53 - że przedsiębiorstwo prowadzi działalność na zasadach racjonalnej gospodarki, samofinansowania oraz rachunku ekonomicznego.

Zgodnie z art. 46a ust. 1 ustawy o p.p., zamiar dokonania czynności prawnej dotyczącej mienia przedsiębiorstwa państwowego, zaliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami do środków trwałych, a polegającej na:

- wniesieniu mienia do spółki lub fundacji,
- dokonaniu darowizny,
- nieodpłatnym oddaniu mienia do używania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego,

przedsiębiorstwo państwowe powinno zgłaszać organowi założycielskiemu. Organ założycielski, w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia, może nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnej, której zgłoszenie dotyczyło.

Czynności prawne, o których mowa w art. 46a ust. 1, dokonane pomimo niewyrażenia zgody przez organ założycielski, są nieważne (art. 46b).

Ustawa z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego¹¹ stanowi w art. 24 ust. 1 pkt 5, że do kompetencji stanowiących rady pracowniczej przedsiębiorstwa państwowego należy wyrażanie zgody na oddawanie środków trwałych przedsiębiorstwa osobom prawnym lub fizycznym do korzystania z nich w formie przewidzianej w prawie cywilnym.

Umowa przedwstępna Zgodnie z art. 389 K.c. umową przedwstępną jest umowa, przez którą jedna ze stron lub obie zobowiązują się do zawarcia oznaczonej umowy. Powinna ona określać istotne postanowienia umowy przyrzeczonej oraz termin, w ciągu którego ma być zawarta.

Umowę przedwstępną należy odróżnić od umowy definitywnej, chociażby ta ostatnia zawarta została pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu. Umowa przedwstępna zawsze bowiem zobowiązuje tylko do zawarcia w przyszłości umowy

---

¹⁰ Dz.U. z 1992 r. Nr 6, poz. 27; zm. z 1993 r. Nr 18, poz. 82; z 1994 r. Nr 121, poz. 591; z 1995 r. Nr 154, poz. 791.

¹¹ Dz.U. Nr 24, poz. 123; z 1986 r. Nr 17, poz. 88; 1987 r. Nr 33, poz. 181; 1989 r. Nr 10, poz. 57; 1990 r. Nr 17, poz. 99; 1991 r. Nr 2, poz. 6.

przyrzeczonej, natomiast dopiero umowa definitywna wyznacza powinno zachowanie stron realizujące zamierzony przez nie cel gospodarczy.

O tym, czy strony zawierają umowę definitywną, czy przedwstępną decyduje treść ich zgodnych oświadczeń woli, ustalona wedle ogólnych reguł interpretacyjnych (art. 65 K.c.). W sprawach wątpliwych przede wszystkim trzeba wyjść z założenia, że strony z reguły dążą do bezpośredniego zrealizowania zamierzonego celu gospodarczego, skąd płynie dyrektywa interpretacyjna przemawiająca za uznaniem umowy raczej za definitywną niż przedwstępną. Jest ona aktualna jednak tylko wtedy, gdy spełnione zostaną wszystkie przesłanki konieczne do dojścia do skutku umowy definitywnej lub gdy analiza okoliczności towarzyszących zawarciu umowy nie wskazuje na to, że strony mają szczególne jakieś powody powstrzymujące je przed związaniem się umową definitywną.

Na podstawie umowy przedwstępnej nie można domagać się spełnienia tych świadczeń, do których strony mają się zobowiązać dopiero w umowie przyrzeczonej. Niekiedy jednak ze względu na zamierzoną umowę definitywną strony zobowiązują się już w umowie przedwstępnej do dokonania pewnych czynności (np. przygotowania placu budowy) lub wydania rzeczy jeszcze przed zawarciem umowy definitywnej sprzedaży. Powstały na tej podstawie szczególny stosunek zobowiązaniowy (np. korzystania z nieruchomości) jest związany z umową przedwstępną w tym sensie, że nie zawarcie umowy definitywnej powoduje wygaśnięcie tego stosunku zobowiązaniowego i rozliczenia się stron według zasad dla posiadaczy w dobrej wierze (art. 224 i n. K.c.) lub z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (art. 405 K.c.), jeżeli strony nie umówiły się inaczej¹².

---

¹² Z. Radwański Zobowiązania - część ogólna, C.H. Beck, Warszawa 1995, str. 139.

Reforma funkcjonowania gospodarki i administracji Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (zwane dalej Przepisami wprowadzającymi¹³), z dniem 1 października 1996 r. Minister Skarbu Państwa przejął wykonywanie praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa m.in. od Ministra Kultury i Sztuki.

Według art. 13 ust. 1 Przepisów wprowadzających, zadania i kompetencje należące do 1 października 1996 r. do naczelnych i centralnych organów administracji, z pewnymi wyjątkami, przejmują wojewodowie. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 września 1996 r. w sprawie ustalenia listy przedsiębiorstw państwowych, wobec których zadania i kompetencje organu założycielskiego wykonuje Minister Skarbu Państwa, oraz listy przedsiębiorstw, wobec których zadania i kompetencje organu założycielskiego wykonują inne niż Minister Skarbu Państwa organy administracji rządowej, a także szczegółowych zasad i trybu przejęcia przez wojewodów i Ministra Skarbu Państwa zadań i kompetencji organu założycielskiego¹⁴ ustalono, że zadania i kompetencje organu założycielskiego wobec:

1. Centrali Handlu Zagranicznego „Ars Polona” w Warszawie,
2. Krajowej Agencji Wydawniczej w Warszawie,
3. Państwowego Wydawnictwa Rolniczego i Leśnego w Warszawie,
4. Państwowego Wydawnictwa „Wiedza Powszechna” w Warszawie,
5. Państwowego Instytutu Wydawniczego,
6. Zakładów Graficznych „Dom Słowa Polskiego” w Warszawie

wykonuje Minister Skarbu Państwa, a wobec:

1. PP „Składnica Księgarska” w Warszawie,
2. PP „Polskie Nagrania” w Warszawie,
3. PP „Pracownie Konserwacji Zabytków” w Warszawie

wykonuje Minister Kultury i Sztuki (do 31 grudnia 1997 r.).

---

¹³ Dz.U. Nr 106, poz. 497, Nr 156, poz. 775.

¹⁴ Dz.U. Nr 115, poz. 548, Nr 154, poz. 748; z 1997 r. Nr 69, poz. 441.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 Przepisów wprowadzających, prawa i obowiązki Skarbu Państwa wynikające z umów o oddanie mienia przedsiębiorstwa państwowego do odpłatnego korzystania, zawartych przed 1 października 1996 r. przejął Minister Skarbu Państwa.

Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2, w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 lit.a i ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1992 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne¹⁵ pracownicy:

- urzędów państwowych, zajmujących stanowiska kierownicze w naczelnym i centralnym urzędach państwowych: dyrektora departamentu (jednostki równorzędnej) i jego zastępcy oraz naczelnika wydziału (jednostki równorzędnej),
- przedsiębiorstw państwowych, zajmujących stanowiska: dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępcy i głównego księgowego,

w okresie zajmowania tych stanowisk nie mogą być:

1. członkami zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego, ani też być zatrudnione lub wykonywać innych zajęć w tych spółkach,
2. członkami zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą.

Osoby te nie mogą również w okresie zajmowania stanowisk posiadać w spółkach prawa handlowego kontrolnych udziałów lub pakietów akcji oraz podejmować działalności gospodarczej, jeżeli pozostawałoby to w sprzeczności z obowiązkami tych osób albo mogło wywołać podejrzenie o ich stronniczość lub interesowność.

Naruszeniu powyższych zakazów przez ww pracowników urzędów państwowych stanowi przewinienie służbowe, które podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej albo może stanowić podstawę do rozwiązania stosunku pracy z winy pracownika bez wypowiedzenia, a w odniesieniu do ww pracowników przedsiębiorstw

---

¹⁵ Dz.U. Nr 56, poz. 274; z 1995 . Nr 4, poz. 18; z 1996 r. Nr 73, poz. 350, która 1 stycznia 1998 r. zostanie uchylona przez ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne Dz.U. Nr 106, poz. 679.

państwowych może stanowić podstawę do odwołania ze stanowiska (art. 2 ust. 2 pkt 1 i 2 ww ustawy).

Według art. 5 wybór lub powołanie ww osób z naruszeniem powyższych zakazów jest z mocy prawa nieważne i nie podlega wpisaniu do rejestru handlowego.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Według art. 24 ust. 2, 3, 4 i 5 ww ustawy, księgi rachunkowe uznaje się za:

- rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty,
- prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania dowody księgowe dotyczące operacji gospodarczych dokonanych w miesiącu, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych,
- sprawdzalne, jeżeli uniemożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych,
- prowadzone bieżąco, jeżeli m.in. pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych, a także jeżeli zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane nie później niż do 15 dnia następnego miesiąca, a za ostatni miesiąc roku obrotowego - nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym.

---

¹⁶ Dz.U. Nr 121, poz. 591; z 1997 r. Nr 32, poz. 183 i Nr 43, poz. 272.

Zlecenie zadań państwowych jednostkom niepaństwowym Z budżetu państwa mogą być udzielane dotacje dla jednostek niepaństwowych na zadania państwowe realizowane przez te jednostki (art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. Prawo budżetowe¹⁷).

Dnia 29 lipca 1997 r. Rada Ministrów wydała rozporządzenie w sprawie zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym oraz wykazu tych zadań¹⁸, które weszło w życie 25 sierpnia 1997 r., uchylając rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995 r. w sprawie zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym³, wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1994 r. w sprawie wykazu zadań państwowych, które mogą być zlecone jednostkom niepaństwowym¹⁹.

Zgodnie z §3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995 r. w sprawie zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym, jednostka niepaństwowa występując z ofertą realizacji zadania państwowego składała wniosek o realizację zadania państwowego. Wniosek powinien zawierać w szczególności:

1. Szczegółowy zakres rzeczowy proponowanego do realizacji zadania,
2. Termin i miejsce realizacji zadania,
3. Kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania,
4. Informację o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych, wskazujących na możliwość wykonania zadania, w tym wysokości środków finansowych uzyskanych od innych organów administracji państwowej na realizację danego zadania (§5 ust. 1).

Przy rozpatrywaniu wniosku o realizację zadania państwowego uwzględnić należało m.in.:

---

¹⁷ Ustawa z dnia 5 stycznia 1991 r. Prawo budżetowe. t.j. Dz.U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344; z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591, Nr 133, poz. 685; z 1995 r. Nr 78, poz. 390, Nr 124, poz. 601, Nr 132, poz. 640; z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 621, Nr 139, poz. 647; z 1997 r. Nr 54, poz. 348 i Nr 79, poz. 484.

¹⁸ Dz.U. Nr 94, poz. 573.

- ocenę możliwości realizacji zadania przez jednostkę niepaństwową,
- analizę wykonania zadań zleconych jednostce niepaństwowej w okresie poprzednim.

Warunkiem zlecenia zadania państwowego oraz przekazania dotacji na jego realizację było zawarcie pisemnej umowy z jednostką niepaństwową (§8), która powinna zawierać m.in.:

1. Szczegółowy zakres rzeczowy realizowanego zadania, termin i miejsce jego realizacji,
2. Określenie czasu, na jaki umowa została zawarta,
3. Wzory dokumentacji umożliwiającej okresową ocenę realizacji zadania,
4. Zobowiązanie zleceniobiorcy do prowadzenia dokumentacji według wymagań określonych przez zleceniodawcę, w sposób umożliwiający ocenę wykonania zadania pod względem rzeczowym i finansowym,
5. Zobowiązanie zleceniobiorcy do poddania się kontroli przeprowadzonej przez zleceniodawcę lub osobę przez niego upoważnioną, w zakresie objętym umową,
6. Określenie przeznaczenia przychodów uzyskanych przy realizacji zadania,
7. Ustalenie zasad rozliczeń,
8. Ustalenie trybu przekazywania zleceniodawcy informacji o zakresie i sposobie realizacji umowy oraz ustalenie zakresu objętego stałym nadzorem zleceniodawcy,
9. Warunki wypowiedzenia umowy,
10. Sankcje z tytułu nienależytego wykonania zleconego zadania lub wykorzystania dotacji na cele inne niż określone w umowie, a w szczególności terminu zwrotu kwoty dotacji przeznaczonej na inne cele.

Zgodnie z §11.1 rozporządzenia umowa mogła być zawarta na czas oznaczony, nie dłuższy niż okres jednego roku budżetowego.

---

¹⁹ Dz.U. Nr 131, poz. 657; z 1995 r. Nr 120, poz. 579.

Zleceniobiorca nie mógł wykorzystywać środków uzyskanych na podstawie umowy na cele inne niż określone w umowie (§14). W uzasadnionych przypadkach dopuszczona była możliwość zmiany zakresu rzeczowego oraz warunków realizacji zadania, w tym w szczególności zakresu finansowego, w ciągu roku za zgodą stron, które powinny być zawarte w aneksie do umowy, sporządzonym również w formie pisemnej (§15).

Według §17 omawianego rozporządzenia Zleceniobiorca był zobowiązany do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków na realizację umowy.

W przypadku niewykonania lub częściowego niewykonania umowy, przekazane kwoty dotacji podlegały zwrotowi w części proporcjonalnej do stopnia niewykonania umowy (§18 ust. 1). W wypadku wykorzystania na realizację umowy tylko części przekazanej kwoty dotacji, część nie wykorzystanej dotacji podlegała zwrotowi (§18 ust. 2). Zwrot dotacji powinien nastąpić nie później niż do końca lutego następnego roku budżetowego na rachunek bieżący zleceniodawcy, subkonto dochody (§18 ust. 3).

Zleceniobiorca był zobowiązany do przedstawienia zleceniodawcy rozliczenia realizacji zadania pod względem rzeczowym i finansowym, zgodnie z treścią umowy, w terminie do 30 dni po zakończeniu realizacji zadania (§20 ust. 1 i 2). Zatwierdzenie rozliczenia przez zleceniodawcę powinno nastąpić nie później niż do końca lutego następnego roku budżetowego (§20 ust. 4).

Zleceniodawca był zobowiązany do prowadzenia nadzoru w zakresie wykonywania umowy (§21), do dokonywania okresowej oceny realizacji zadania zleconego, w terminach określonych w umowie.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji zleconego zadania, w tym w szczególności zmniejszenia zakresu rzeczowego, nieterminowości lub wykorzystania dotacji na cele inne niż określone w umowie, zleceniodawca mógł przeprowadzić kontrolę w zakresie objętym umową (§24, ust. 1). Na podstawie informacji uzyskanych w kontroli, zleceniodawca przekazywał zleceniobiorcy wnioski i zalecenia (§25 ust. 1). Zleceniobiorca, w terminie 30 dni od ich otrzymania,

zawiadamiał zleceniodawcę o ich wykonaniu lub przyczynach ich niewykonania (§25 ust. 2).

Umowa wygasła:

1. Z upływem terminu określonego w umowie,
2. W wypadku wystąpienia okoliczności, za które strony nie ponosiły odpowiedzialności, a które uniemożliwiały dalsze wykonanie umowy (§26).

Umowa nie mogła być rozwiązana przed upływem ustalonego terminu (§27), z wyjątkiem m.in. nieterminowego wykonania umowy lub nienależytego jej wykonania, a w szczególności zmniejszenia zakresu rzeczowego realizowanego zadania, wykorzystania uzyskanej dotacji na cele inne niż określone w umowie, gdy strona winna uchybień nie doprowadziła do ich usunięcia w określonym terminie, w tym przypadku umowa mogła być rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym, a podstawę rozwiązania stanowiły wyniki kontroli (§28 ust. 1 i 2).

2. CHARAKTERYSTYKA UWARUNKOWAŃ ORGANIZACYJNYCH

Zadania Biura Przekształceń Własnościowych Na dzień 1 stycznia 1991 r. Minister Kultury i Sztuki był organem założycielskim dla 100 przedsiębiorstw państwowych. Zadania z tym związane wykonywało Biuro Przekształceń Własnościowych w MKiS (BPW) utworzone z dniem 1 marca 1991 r. na podstawie decyzji Prezydium Kolegium MKiS z dnia 11 lutego 1991 r. Przejęło ono zadania byłego Zespołu ds. Prywatyzacji i Reprywatyzacji funkcjonującego przy Departamencie Ekonomicznym MKiS.

Regulamin organizacyjny MKiS z dnia 1 marca 1991 r. nakładał na BPW następujące zadania:

- sprawowanie nadzoru nad przedsiębiorstwami państwowymi,
- analiza prawna, ekonomiczna i merytoryczna wniosków przedsiębiorstw państwowych o ich przekształcenie własnościowe,
- współpraca z Ministerstwem Przekształceń Własnościowych, Ministerstwem Finansów oraz Urzędem Antymonopolowym odnośnie przekształceń własnościowych,
- przygotowywanie opinii Ministra Kultury i Sztuki do indywidualnych wniosków państwowych przedsiębiorstw o przekształcenie własnościowe, kierowanych do Ministra Przekształceń Własnościowych,
- prowadzenie pełnej dokumentacji i szczegółowych rozliczeń przekształcanych przedsiębiorstw państwowych ze Skarbem Państwa,
- powoływanie komisji likwidacyjnych dla poszczególnych przedsiębiorstw oraz wyznaczanie likwidatora w przekształcanym przedsiębiorstwie.

Zmiany regulaminu organizacyjnego modyfikowały zadania BPW. Od dnia 30 maja 1994 r. do zakresu działania Biura należało:

- wykonywanie czynności organu założycielskiego wobec przedsiębiorstw państwowych resortu, a w szczególności:
  - prowadzenie bieżącej i okresowej analizy ekonomicznej,
  - sporządzanie opinii i wniosków w sprawach dotyczących wprowadzania i przebiegu procesów naprawczych, przygotowania i przebiegu procesów likwidacyjnych (...)
- realizacja czynności związanych z przekształcaniem własnościowym przedsiębiorstw, a w szczególności:
  - analiza i opiniowanie wniosków prywatyzacyjnych,
  - weryfikacja wycen przedsiębiorstw,
  - sporządzanie wniosków i kompletowanie dokumentacji prywatyzacyjnej dla Ministerstwa Przekształceń Własnościowych,

- rozliczanie, kontrolowanie i rejestrowanie wpływów z tytułu umów sprzedaży i leasingu.
- przygotowywanie projektów aktów notarialnych w sprawach dotyczących przedsiębiorstw oraz ich przekształceń własnościowych, a także rewindykacji mienia, (..)
- prowadzenie spraw osobowych dyrektorów, zarządców komisarycznych i likwidatorów przedsiębiorstw (...).

Zarządzeniem Nr 29 z dnia 30 października 1996 r. w sprawie likwidacji Biura Przekształceń Własnościowych oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Ministerstwa, Minister Kultury i Sztuki zlikwidował BPW, którego zadania - do czasu zakończenia wszystkich spraw w toku - przejął i prowadził Departament Ekonomiczny MKiS (w tym również nadzór właścicielski nad 3 przedsiębiorstwami państwowymi, który powierzono Ministrowi Kultury i Sztuki po wejściu w życie ustaw reformujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej).

Osoby nadzorujące procesy prywatyzacyjne w MKiS

W badanym okresie 6 lat Ministerstwem Kultury i Sztuki kierowali:

- minister Pan Marek Rostworowski (od 12.01.1991 r. do 23.12.1991 r.),
- minister Pan Andrzej Siciński (od 23.12.1991 r. do 11.07.1992 r.),
- kierownik MKiS Pan Piotr Łukasiewicz (od 15.07.1992 r. do 17.02.1993 r.),
- minister Pan Jerzy Góral (od 11.02.1993 r. do 26.10.1993 r.),
- minister Pan Kazimierz Dejmek (od 26.10.1993 r. do 06.02.1996 r.),
- minister Pan Zdzisław Podkański (od 07.02.1996 r. do zakończenia kontroli)

Nadzór nad działalnością BPW i procesami prywatyzacyjnymi w przedsiębiorstwach podległych MKiS sprawowali w ww. okresach kolejno:

- dyrektor generalny Pan Maciej Ramus (od 1.03.1991 r. do 1.03.1992 r.)

- dyrektor generalny Pan Włodzimierz Michalak (od 1.04.1992 r. do 31.01.1994 r.)
- wiceminister Pan Waław Janas (od 31.01.1994 r. do 9.04.1996 r.)
- minister Pan Zdzisław Podkański, a w jego zastępstwie wiceministrowie Pan Michał Jagiełło i Pan Waław Janas (od 10.04.1996 r. do 1.09.1996 r.)
- wiceminister Pan Marian Rosik (od 2.09.1996 r. do zakończenia kontroli)

Pracami Biura Przekształceń Własnościowych kierowali:

- Pan Andrzej Kuliński (od 1.03.1991 r. do 31.12.1993 r.),
- Pan Tadeusz Kurowski (od 1.01.1994 r. do 10.04.1996 r.),
- Pan Andrzej Kierkuć (od 10.04.1996 r. do 10.09.1996 r.),
- Pan Ryszard Majak (od 11.09.1996 r. do 30.10.1996 r.).

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESÓW PRYWATYZACYJNYCH REALIZOWANYCH PRZEZ MKiS

Zakres zmian własnościowych w latach 1991 -1996

Do końca 1996 r. prowadzone były procesy prywatyzacyjne w 29 przedsiębiorstwach spośród 100 nadzorowanych przez Ministra Kultury i Sztuki (ich wykaz oraz podjęte działania wobec tych przedsiębiorstw zawiera załącznik nr 2).

Podjęte procesy prywatyzacyjne w 27 przypadkach zostały zakończone lub znalazły się w fazie bliskiej sfinalizowania, natomiast 2 projekty (jeden dotyczący sprzedaży i jeden dotyczący leasingu) zakończyły się niepowodzeniem.

Najczęściej stosowaną formą prywatyzacji było oddanie na czas oznaczony do odpłatnego korzystania przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części jego mienia (tzw. leasing):

- mienie 22 przedsiębiorstw²⁰ oddano do odpłatnego korzystania spółkom utworzonym z udziałem pracowników, na podstawie 25 umów leasingowych²¹. W 5 przypadkach po zrealizowaniu umów leasingu zawarto umowy sprzedaży mienia przedsiębiorstw,
- 4 przedsiębiorstwa sprzedano, w tym 3 w trybie art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.p.p. i 1 w wyniku likwidacji przedsiębiorstwa ze względów ekonomicznych,
- na bazie majątku 1 przedsiębiorstwa utworzono spółkę z udziałem kapitału zagranicznego.

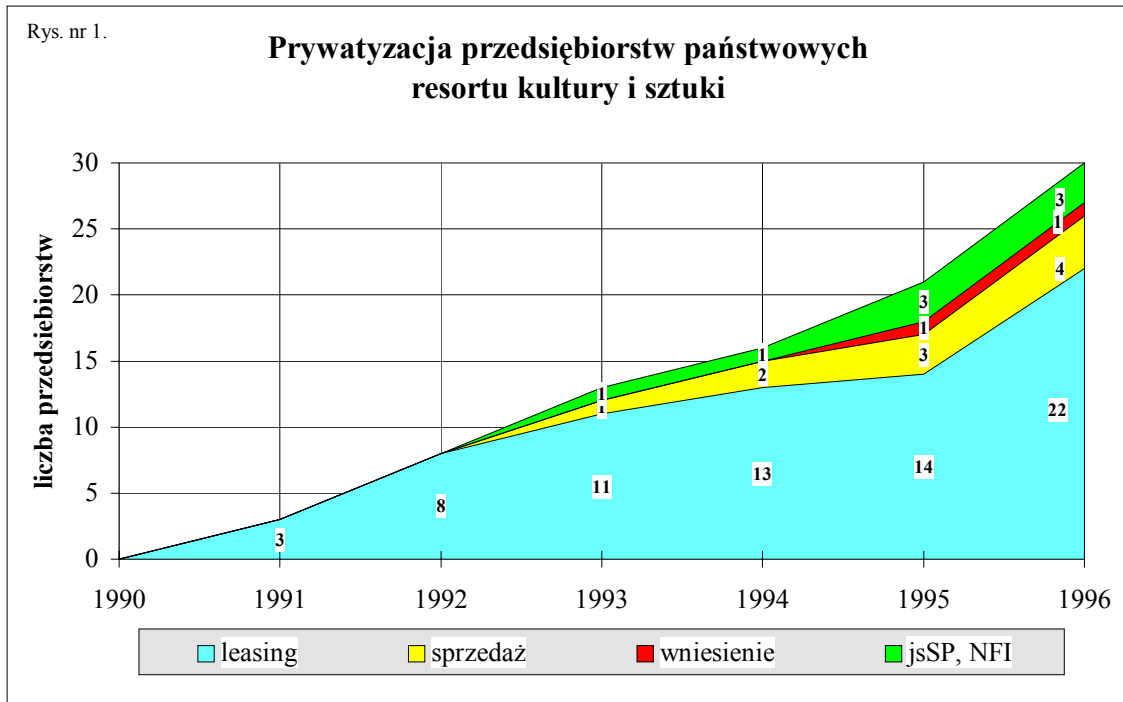
Ponadto 3 przedsiębiorstwa zostały przekształcone w jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, nad którymi nadzór sprawował Minister Przekształceń Własnościowych, w tym 2 z nich zostały objęte programem NFI.

Rys. nr 1 przedstawia wykres liczby przedsiębiorstw resortu kultury i sztuki, w których podjęto procesy prywatyzacyjne w latach 1990 - 1996 (z wyjątkiem 2 przypadków rozwiązania umowy).

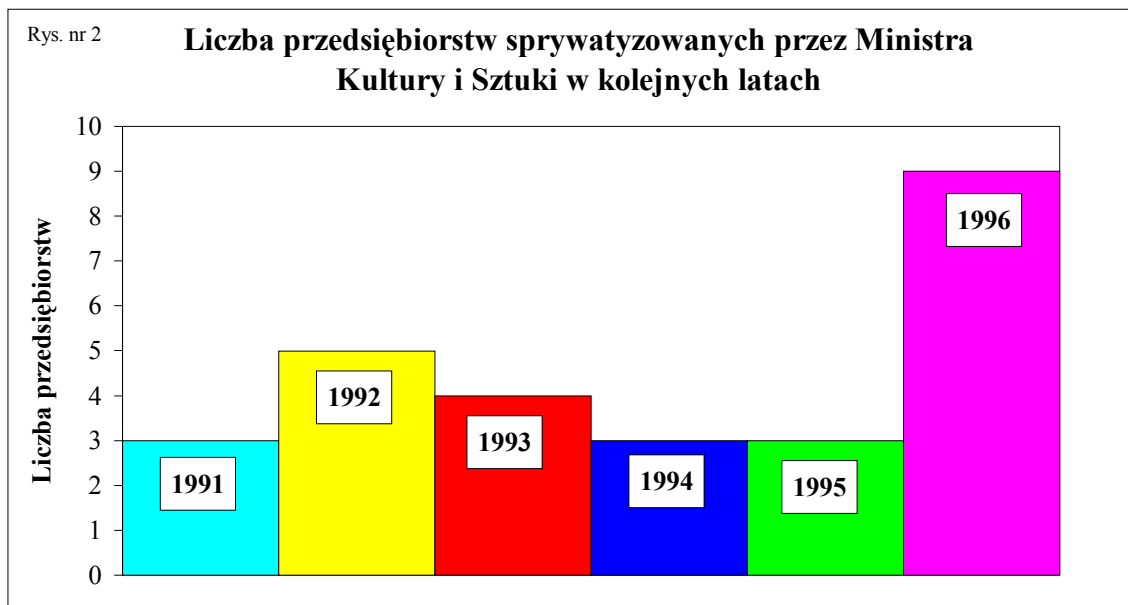
²⁰ Bez rozwiązanej umowy leasingowej dotyczącej korzystania z mienia Wydawnictwa Glob w Szczecinie.

²¹ Mienie PP Pracownie Sztuk Plastycznych w Warszawie oddano do odpłatnego korzystania spółkom utworzonym przez pracowników oddziałów przedsiębiorstwa na podstawie 4 umów leasingowych.

Opracowanie własne Departamentu Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK

Liczbę przedsiębiorstw sprywatyzowanych przez Ministra Kultury i Sztuki w poszczególnych latach przedstawiono na rys. nr 2.

Opracowanie własne Departamentu Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK

Wzrostowa dynamika prywatyzacji z lat 1991-1992 uległa zahamowaniu w latach 1993-1995 i dopiero w 1996 r. procesy prywatyzacyjne zostały przez MKiS w sposób istotny zintensyfikowane.

Inwestorzy strategiczni Inwestorzy strategiczni, będący osobami fizycznymi, zostali współnikami w 4 spółkach (na 23 leasingowane przedsiębiorstwa), które przejęły w leasing majątek niżej wymienionych przedsiębiorstw, tj.:

- Łódzkiej Drukarni Dziełowej,
- Lubelskich Zakładów Graficznych,
- Zakładów Graficznych w Gdańsku,
- Łódzkiej Drukarni Akcydensowej.

We wszystkich przypadkach były to przedsiębiorstwa przemysłu poligraficznego, zatrudniające powyżej 200 pracowników, a inwestorzy zewnętrzni objęli w nich od 70% do 84% kapitału spółki pracowniczej.

Zmiany własnościowe w PP KAW W Przedsiębiorstwie Państwowym Krajowa Agencja Wydawnicza nastąpiły daleko idące zmiany własnościowe, przeprowadzone w okresie trwania zarządu komisarycznego, a także po jego zakończeniu. Zmiany te polegały na tworzeniu spółek handlowych na bazie oddziałów przedsiębiorstwa oraz jego centrali. Prawie całe mienie PP KAW zostało wniesione jako aport rzeczowy do tworzonych spółek. Szczegółowy opis działań restrukturyzacyjnych realizowanych w tym przedsiębiorstwie zawiera rozdział 7 niniejszej informacji.

Przejęcie zadań i kompetencji organu założycielskiego oraz praw z udziałów i umów W związku z reformą funkcjonowania gospodarki i administracji od 1 października 1996 r. Minister Kultury i Sztuki wykonuje zadania i kompetencje organu założycielskiego wobec 3 przedsiębiorstw państwowych (do 31 grudnia 1997 r.). Minister Skarbu Państwa przejął od Ministra Kultury i Sztuki wykonywanie ww zadań i kompetencji wobec 6 przedsiębiorstw państwowych, a wojewodowie wobec pozostałych

przedsiębiorstw państwowych (w tym 2 przedsiębiorstwa przekazano Wojewodzie Warszawskiemu po zawarciu umów przedwstępnych leasingu).

Ponadto Minister Skarbu Państwa przejął od Ministra Kultury i Sztuki udziały Skarbu Państwa w Neupack Sp. z o.o. oraz wykonywanie uprawnień z 18 umów leasingowych (5 zostało zakończonych wcześniej, a 1 rozwiązana) i 1 umowy sprzedaży mienia przedsiębiorstwa na raty.

4. PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PRYWATYZACYJNYCH

W badanym okresie żaden z Ministrów Kultury i Sztuki nie doprowadził do opracowania koncepcji i planu przekształceń własnościowych dla podległych im przedsiębiorstw, a inicjatywa tych procesów leżała (poza jednym przypadkiem, tj. Zakładów Opakowań Drukowanych w Złotowie) po stronie załóg i organów przedsiębiorstw państwowych, które w praktyce określały też sposób i warunki prywatyzacji.

Działania przedstawicieli MKiS, w ramach 29 podjętych i realizowanych procesów prywatyzacyjnych, uchybiały kryteriom legalności, rzetelności i gospodarności.

1. Minister Kultury i Sztuki wydał 54 zarządzenia i decyzje w sprawie wszczęcia likwidacji przedsiębiorstw w celu prywatyzacji oraz w sprawie uznania ich za zlikwidowane. Przygotowanie ww. zarządzeń i decyzji naruszało postanowienia regulaminu organizacyjnego MKiS, bowiem spośród 42 zarządzeń i decyzji, aż 32 nie posiadało wymaganej tym regulaminem opinii Departamentu Prawnego.
2. W 10 spośród 22 przypadków prywatyzacji przedsiębiorstw na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o p.p.p. nie wyznaczono terminów zakończenia likwidacji, mimo że wymóg taki wynikał z pkt 6 wytycznych z dnia 7 października 1992 r., przekazanych Ministrowi Kultury i Sztuki przez Ministra Przekształceń Własnościowych (pismo znak PM-2585/92).

3. Minister Kultury i Sztuki zlikwidował PP Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe w Warszawie oraz PP Pracownie Sztuk Plastycznych Oddział w Krakowie wbrew art. 38 ust. 1 pkt 5 ustawy o p.p.p. Wysokość kapitału akcyjnego (zakładowego) spółek utworzonych z udziałem pracowników, nawet w dniu zawarcia umów leasingowych, była niższa niż 20% łącznej wartości funduszu założycielskiego i funduszu likwidowanych przedsiębiorstw.
  - W dniu zawarcia umowy leasingowej, tj. 30 września 1991 r., wysokość kapitału akcyjnego ZPR SA wynosiła 1.175 tys. zł, co stanowiło 19,16% sumy funduszy przedsiębiorstwa państwowego (po uwzględnieniu - odjęciu - wartości obiektu przy ul. Kruczkowskiego 6, który został wyłączony z umowy leasingowej),
  - W dniu zawarcia umowy leasingowej, tj. 6 grudnia 1993 r., kapitał zakładowy PSP Sp. z o.o. Krakowie wynosił 5 tys. zł., co stanowiło zaledwie 13,67% wartości funduszu wydzielonego Oddziału PSP w Krakowie.
4. W konsekwencji 6-krotnego przesuwania terminu zakończenia likwidacji PP PSP w Warszawie w latach 1993 - 1996 koszty tego procesu wyniosły (na koniec 1996 r.) 721 tys. zł, wobec planowanych 247,4 tys. zł, zaś sfinansowanie innych zobowiązań w czasie likwidacji wynoszących 254,3 tys. zł sprawiło, że łączna suma wydatków zamknęła się kwotą 975,3 tys. zł. Przyczyną niedokończenia likwidacji było m.in. zgłoszenie w grudniu 1993 r. roszczeń do nieruchomości położonej w Janowie Podlaskim (Zakład Metalowy) przez spadkobierców poprzedniego właściciela. Wobec niemożności określenia zarówno terminu rozstrzygnięcia w tej sprawie jak i jej skutków - zdaniem NIK - ponoszeniu dalszych kosztów zapobiegłoby zakończenie likwidacji przedsiębiorstwa w 1993 r. i przejęcie przez organ założycielski pozostałego mienia, czego Minister Kultury i Sztuki nie uczynił.
5. Przedstawiciele MKiS mimo posiadanej wiedzy, wynikającej z dokumentacji, nie przeciwdziałali naruszaniu obowiązującego prawa:
  - dyrektor P.P. „Dom Książki” w Gdańsku pełnił jednocześnie funkcję członka zarządu - dyrektora spółki ubiegającej się o odpłatne korzystanie z mienia, wbrew art. 1 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia

5 czerwca 1992 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Zdaniem Izby, doprowadziło to do konfliktu interesów, bowiem ww. jako członek Zarządu - dyrektor Spółki z o.o. zawierał umowy kupna z przedsiębiorstwem, którego był dyrektorem.

- od lutego 1995 r. do kwietnia 1996 r. ówczesny dyrektor Biura Przekształceń Własnościowych MKiS pełnił funkcję członka rady nadzorczej w Gdańskim Domu Książki Sp. z o.o., reprezentując jednocześnie Skarb Państwa w negocjacjach z tą spółką, a następnie nadzorując z ramienia MKiS realizację umowy leasingowej. Łączenie tych funkcji naruszało postanowienia art. 1 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 2 ut. 1 pkt 1 lit. a wyżej wymienionej ustawy o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.
6. Niedostatecznemu nadzorowi przedstawiciele BPW nad pracą likwidatora PP PSP w Warszawie należy przypisać, iż likwidator:
- w latach 1989-1996 nie składał do sądu rejestrowego zweryfikowanych sprawozdań finansowych, wbrew postanowieniom art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
  - zaniechał działań zmierzających do zmodyfikowania tak terminu, jak i planu finansowego likwidacji, mimo że od grudnia 1993 r. wiadomo było, że pierwotne założenia nie zostaną dotrzymane w wyniku zgłoszenia roszczeń reprivatyzacyjnych,
  - nie dotrzymał, wskutek zaniedbania, planowanych terminów rozliczeń zakładowego funduszu mieszkaniowego oraz zakładowego funduszu socjalnego i dokonał tych czynności z rocznym opóźnieniem, w stosunku do założeń harmonogramu likwidacji przedsiębiorstwa,
  - zaniedbał odwołania 2 pełnomocników likwidatora przez ponad 2 lata od zaprzestania przez nich pracy w PSP i wykonywania obowiązków,
  - nie zweryfikował wycen 2 nieruchomości, które zawierały błędy, wskutek

czego zaniżona została wartość tych obiektów. W wycenach tych kubatura budynku zajmowanego przez Oddział Przedsiębiorstwa w Poznaniu była zaniżona o 30 m³, zaś powierzchnia budynku Oddziału w Szczecinie o 69,86 m². Nieruchomość w Szczecinie została sprzedana przez likwidatora za cenę wymienioną w wadliwie sporządzonej wycenie, co wskazuje, iż nastąpiło uszczuplenie przychodów przedsiębiorstwa, a pośrednio - w związku z likwidacją przedsiębiorstwa - przychodów Skarbu Państwa o kwotę 46,98 tys. zł.

7. Wskutek zaniechania zawarcia przyrzeczonej przez MKiS umowy z ZPR SA, dotyczącej pokrycia kosztów zabezpieczenia obiektu przy ul. Kruczkowskiego 6 w Warszawie (Teatr na Powiślu wyłączony z umowy leasingowej) Skarb Państwa poniósł dodatkowe koszty w wysokości 428,4 tys. zł z tytułu zapłaconych odsetek, na podstawie zawartej w dniu 28 grudnia 1995 r. ugody z ZPR SA, o pokryciu kosztów Spółki za wykonywanie od 1 października 1991 r. „stosownych zabezpieczeń” powierzonego jej obiektu.

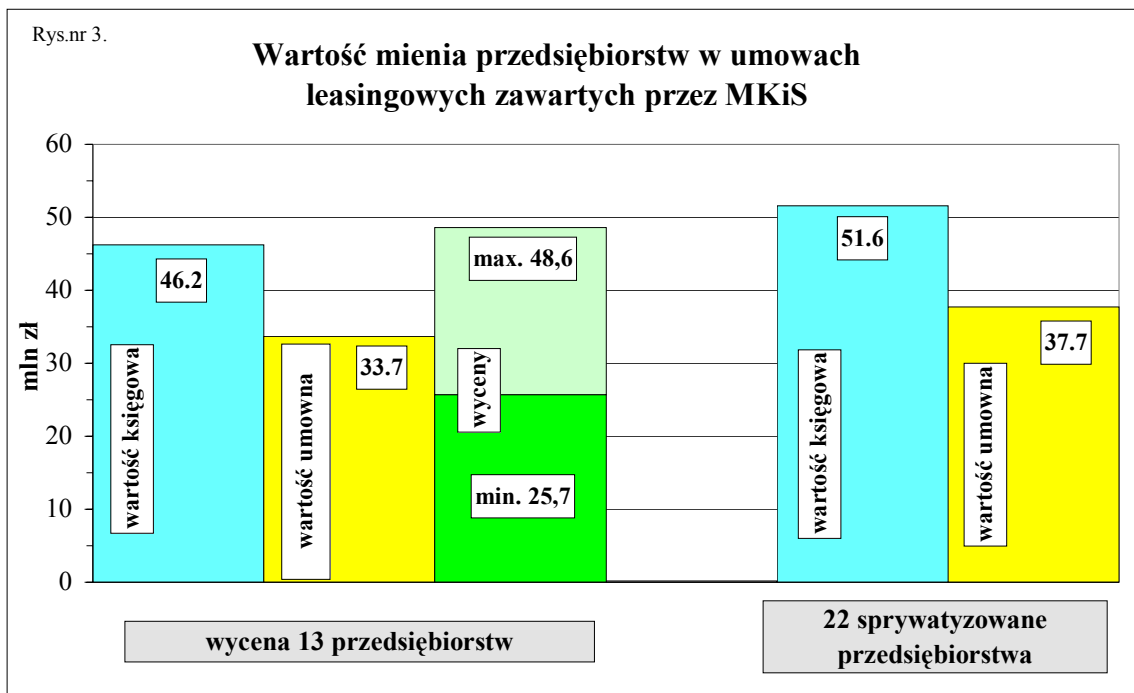
5. UMOWY PRYWATYZACYJNE

Określenie wartości przedsiębiorstw Porównanie ewidencyjnej wartości mienia 22 przedsiębiorstw z ich wartością określoną w umowach leasingowych, oraz wartościami przyjętymi w wycenach (minimalnymi i maksymalnymi dla 13 skontrolowanych prywatyzacji w drodze leasingu) przedstawiono na rys. nr 3.

Łączna wartość mienia oddanego do odpłatnego korzystania była niższa o 10% od średniej wartości z dokonanych wycen (była o 31% wyższa od sumy wycen minimalnych i o 44% niższa od sumy wycen maksymalnych) i stanowiła 73% wartości księgowej (ewidencyjnej) sprywatyzowanych 13 przedsiębiorstw.

Spośród 10 umów o oddanie mienia przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania, analizowanych pod kątem prawidłowości określenia wartości przedsiębiorstw, aż w 8

przypadkach wartość ta nie uwzględniała aktualnych cen rynkowych. Obowiązek określenia cen rynkowych wynikał z § 1 ust. 1 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 10 listopada 1990 r. w sprawie ustalania należności za korzystanie z mienia Skarbu Państwa. Zaniżenie wartości mienia oddanego do odpłatnego korzystania na podstawie 7 ww. umów (w przypadku Domu Książki w Gdańsku ustalenie wielkości zaniżenie było niemożliwe ze względu na braki w dokumentacji) NIK szacuje na łączną kwotę co najmniej 6 506,9 tys. zł.

Opracowanie własne Departamentu Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK

- Wartość mienia **Wydawnictw Akcydensowych w Warszawie** oddanego do odpłatnego korzystania na podstawie umowy zawartej w dniu 16 września 1996 r., określona na 10,2 mln zł na podstawie bilansu sporządzonego na dzień 31 grudnia 1994 r., nie uwzględniała obowiązkowego przeszacowania majątku w 1995 r. oraz pomijała wartość prawa wieczystego użytkowania gruntów, którymi dysponowało przedsiębiorstwo, szacowaną przez NIK na 189,7 tys. zł. **Wojewoda Warszawski, który przejął z dniem 28 października 1996 r. uprawnienia organu założycielskiego wobec ww. przedsiębiorstwa nie mógł się uchylić, mimo stwierdzonych uchybień, od zawarcia umowy leasingowej na niekorzystnych warunkach określonych w umowie przedwstępnej.**
- Wartość mienia „**Domu Książki**” w Gdańsku oddanego do odpłatnego korzystania na podstawie umowy zawartej w dniu 17 maja 1996 r., określono na 380 tys. zł w oparciu o

wycenę sporządzoną skorygowaną metodą księgową. W tej wycenie zostały zastosowane z inicjatywy przedsiębiorstwa - wskaźniki przeceny (obniżki) wartości zapasów książek z poprzednich lat (z 1994 r. o 30% i z 1993 r. o 70%), w wysokości nie mającej uzasadnienia i zaniżającej wartość przedsiębiorstwa. Wobec zniszczenia archiwalnych dokumentów źródłowych przez leasingobiorcę NIK nie mogła ustalić wielkości kwotowej tego zaniżenia.

- Wartość mienia **Łódzkiej Drukarni Akcydensowej w Łodzi** oddanego do odpłatnego korzystania na podstawie umowy zawartej w dniu 28 kwietnia 1992 r., określona na 1.259 tys. zł była niższa o ok. 30% od kwoty określonej w wycenie.
- Wartość mienia **Zakładów Graficznych w Lublinie** oddanego do odpłatnego korzystania na podstawie umowy zawartej w dniu 23 kwietnia 1996 r., określona została na 4 mln zł przy wartości wycenionej metodami dochodowymi w granicach 4,981 - 5,433 mln zł i wartości odtworzeniowej 8,234 mln zł.
- Wartość mienia **Łódzkiej Drukarni Dzielowej w Łodzi** oddanego do odpłatnego korzystania na podstawie umowy zawartej w dniu 28 kwietnia 1995 r., wynosząca 3,2 mln zł, ustalona w oparciu o sporządzoną wycenę, mieściła się w jej granicach, lecz nie uwzględniała wartości leasingowanej wcześniej przez to przedsiębiorstwo maszyny o wartości szacowanej od 1 do 2 mln zł. Maszynę tę zakupiła w kwietniu 1995 r. spółka pracownicza (nabywca przedsiębiorstwa) zaraz po przekazaniu jej mienia przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania, chociaż ostatnią ratę leasingową za maszynę przedsiębiorstwo zapłaciło już w listopadzie 1994 r. i nie było przeszkód do wcześniejszego jej zakupu, a tym samym uwzględnienia jej w wartości przedsiębiorstwa. Powyższa maszyna nie została również uwzględniona (jako mienie obce z prawem do jego zakupu) w protokole przekazania majątku przedsiębiorstwa spółce pracowniczej. Powyższe uchybienie może skutkować uszczerbkiem w mieniu Skarbu Państwa w przypadku ewentualnego rozwiązania umowy leasingowej. Odpowiedzialność bezpośrednią za ten stan ponosił m.in. likwidator oraz b. dyrektor BPW nadzorujący jego pracę.
- Wartość mienia **Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych w Warszawie (ZPR)** oddanego do odpłatnego korzystania określona została w umowie zawartej w dniu 7 października 1991 r. na 6,0 mln zł. Została ona ustalona w oparciu o wadliwie sporządzoną wycenę, która zawierała m.in. proste błędy rachunkowe, bezpodstawnie przyjmowała istnienie obciążeń zmniejszających strumień pieniędzy (w postaci dywidendy obligatoryjnej i nagród z zysku, mimo że wygasły one po zlikwidowaniu przedsiębiorstwa państwowego), przez co wartość przedsiębiorstwa zaniżono o 1.600 tys. zł w stosunku do wartości podanej w wycenie (tj. o 27%). Nadto w umowie pominięto wartość budynku przy ul. Senatorskiej 13/15 (Pałac Prymasowski) szacowaną w wycenie na 3.210 tys. zł.

- Wartość mienia **Pracowni Sztuk Plastycznych Oddział w Warszawie** oddanego do odpłatnego korzystania określona została w umowie zawartej w dniu 6 grudnia 1993 r. na 238 tys. zł, przy czym wartość budynku przy ul. Finlandzkiej 10 w Warszawie, ustalona na 72 tys. zł stanowiła niespełna 20% wartości określonej w wycenie sporządzonej 3 miesiące wcześniej (365,5 tys. zł). Nadto ww. umowa nie uwzględniała wartości prawa użytkowania wieczystego gruntu, szacowanego przez NIK na kwotę od 38,4 do 64 tys. zł (tj. pierwszej opłaty rocznej, ustalanej w wysokości 15 do 25% wartości gruntu).
- Wartość mienia **Pracowni Sztuk Plastycznych Oddział w Toruniu** oddanego do odpłatnego korzystania określona została w umowie zawartej w dniu 13 października 1993 r. na 95 tys. zł. Przyjęcie w umowie wartości ewidencyjnej budynku przy ul. Szerokiej 38 w Toruniu z pominięciem przeprowadzonego przez przedsiębiorstwo remontu kapitałowego tej nieruchomości spowodowało uszczuplenie przychodów budżetowych o 91,3 tys. zł.
- Wartość mienia **Pracowni Sztuk Plastycznych Oddział w Krakowie** oddanego do odpłatnego korzystania określona w umowie zawartej w dniu 6 grudnia 1993 r. na 50 tys. zł, ustalona została na podstawie nierzetelnych wycen przedsiębiorstwa, bowiem nie uwzględniały one wartości prawa użytkowania wieczystego działek gruntu położonych w Krakowie przy ul. Wielickiej 57, nabytego przez PP PSP w Warszawie i wykonywanego przez Oddział w Krakowie. Wartość gruntów została oszacowana w październiku 1991 r. przez biegłego na kwotę 210.089 zł. Kwotę odpowiadającą wysokości pierwszej opłaty rocznej z tytułu użytkowania ww. gruntów (od 15% do 25% wartości) należało przyjąć do wyceny przedsiębiorstwa.

Przyczyny zaniżania wartości mienia przedsiębiorstw Głównymi przyczynami opisanych wyżej nieprawidłowości w określaniu wartości mienia oddawanego do odpłatnego korzystania było:

1. Posługiwanie się przez MKiS wyłącznie wycenami dostarczonymi przez prywatyzowane przedsiębiorstwa (MKiS nie zlecało wykonania takich wycen, ani też weryfikacji wycen otrzymanych),
2. Nieuwzględnianie przez BPW oraz przez osoby z kierownictwa MKiS nadzorujące procesy prywatyzacji uwag zgłaszanych przez przedstawicieli Ministerstwa Przekształceń Własnościowych do przedkładanych projektów umów, wskazujących na zaniżanie wartości przedmiotu umów,

- Podsekretarz Stanu w MKiS nie uwzględnił wniosku Podsekretarza Stanu w MPW z listopada 1995 r. o podwyższenie ceny **Wydawnictw Akcydensowych w Warszawie**, w którym wskazał on uchybienia w wycenie, polegające na:
  - ujęciu w pasywach przedsiębiorstwa niewymagalnych zobowiązań z tytułu użytkowania wieczystego gruntów,
  - utworzeniu na należności sporne i wątpliwe rezerw (ujętych w pasywach obcych), przy jednoczesnej korekcie kwot należności (wykazywanych w aktywach) o należności nieściągalne i wątpliwe,
  - przyjęciu programu inwestycji nie znajdującego uzasadnienia w prognozowanym wzroście sprzedaży.

Nie został uwzględniony również następny wniosek MPW z kwietnia 1996 r. o zmianę wybranej ścieżki prywatyzacyjnej, tj. z oddania przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania na prywatyzację w drodze sprzedaży przedsiębiorstwa lub wniesienia do spółki. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli znacząca wielkość produkcji i wysokość kapitałów przedsiębiorstwa uzasadniały wybór drogi innej, niż oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania spółce pracowniczej, tj. formę zalecaną przez MPW dla przedsiębiorstw małych i średnich.

- Podsekretarz Stanu w MKiS nie uwzględnił opinii Ministerstwa Przekształceń Własnościowych:
  - z grudnia 1995 r., wskazującej, że współczynniki przyjęte przy wycenie wartości **PP „Dom Książki” w Gdańsku** przez spółkę konsultingową nie miały merytorycznego uzasadnienia i bezpodstawnie zaniżały wartość tego przedsiębiorstwa,
  - z kwietnia 1996 r., sugerującej podwyższenie wartości **Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego Technograf w Warszawie**, bowiem „... *wynegocjowana cena stanowi zaledwie 2,5-krotność zysku rocznego jaki przedsiębiorstwo osiągnęło ..*” oraz wniosku o „... *ponowne przeanalizowanie zasadności założeń do prognozy ekonomiczno-finansowej spółki i rozważenie możliwości podwyższenia wynegocjowanej ceny ...*”.

3. Pomijanie skutków inflacyjnych w szczególności w sytuacjach przedłużających się procesów prywatyzacyjnych. Np.:

- W umowie, na podstawie której oddano mienie przedsiębiorstwa **Dom Książki w Gdańsku** do odpłatnego korzystania (po 9-cio miesięcznych negocjacjach) określono jego wartość na 380 tys. zł, tj. więcej tylko o 40 tys. zł od propozycji na początku negocjacji. Uwzględniając

27% wskaźnik inflacji w roku 1995, uzgodnionej w marcu 1995 r. wartości 340 tys. zł,, odpowiadała w styczniu 1996 r. kwota 408 tys. zł. Przedstawiciele MPW już podczas trwania rokowań kwestionowali nisko wynegocjowaną wartość przedsiębiorstwa i wnosili „o rozważenie możliwości podwyższenia ceny za przedsiębiorstwo”. Późniejsze podniesienie jego wartości o 10 tys. zł (z 370 do 380 tys. zł) nie można uznać za spełnienie tego postulatu.

NIK nie podziela wyjaśnień Sekretarza Stanu w MKiS, złożonych w procesie kontroli, że były to drobne uchybienia wynikające z konieczności uwzględniania podczas negocjacji także interesów spółek pracowniczych ubiegających się o korzystanie z mienia przedsiębiorstw państwowych. W skutkach decyzje te obniżały wpływy budżetowe.

Zabezpieczenie

interesów Skarbu

Państwa w umowach

W 3 umowach o oddanie mienia do odpłatnego korzystania ustalono warunki korzystniejsze dla nabywców, aniżeli określały to ustalenia zespołów negocjacyjnych.

- W 2 „umowach przedwstępnych” o oddanie mienia przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania, wbrew wcześniej wynegocjowanym warunkom z nabywcami, **pominięte zostały zobowiązania inwestycyjne leasingobiorców**. Dotyczyły one:
  - 450.000 zł, które miały być zainwestowane w okresie 3 lat w **Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym Technograf w Warszawie**,
  - 1.700.000 zł, które miały być zainwestowane w okresie 2 lat w **P.P. - Wydawnictwa Akcydensowe w Warszawie**.

W związku z reformą funkcjonowania gospodarki i administracji publicznej, funkcję organu założycielskiego wobec ww. przedsiębiorstw przejął od Ministra Kultury i Sztuki Wojewoda Warszawski. Poinformował on NIK, że zobowiązania te uwzględni w treści umów finalnych oddających mienie przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania.

- W przedwstępnej umowie sprzedaży **P.P. - GZG w Grudziądzu** zawarto postanowienia dotyczące 3-letniego okresu realizacji zobowiązań inwestycyjnych przyszłego nabywcy w wysokości 1.700.000 zł, co stało w sprzeczności z ustaleniami Komisji ds. Rokowań, wg. których okres realizacji inwestycji powinien wynosić jeden rok.

Postępowanie, przedstawione w ww. przypadkach, Sekretarz Stanu w MKiS

tłumaczył zaistnieniem nowych okoliczności po zakończeniu negocjacji, nie precyzując jednak na czym one polegały. Zmiany wynegocjowanych warunków powinny być w ocenie NIK - akceptowane w trybie analogicznym do przyjętego dla akceptacji warunków umów prywatyzacyjnych.

Przy próbie prywatyzacji **Grudziądzkich Zakładów Graficznych** niewłaściwe zabezpieczenie interesu Skarbu Państwa w przedwstępnej umowie sprzedaży spowodowało powstanie szkody:

- Do zawarcia umowy sprzedaży Grudziądzkich Zakładów Graficznych nie doszło w związku z rezygnacją z zakupu przedsiębiorstwa przez przyszłego nabywcę. Umowa przedwstępna nie przewidywała ewentualności wypowiedzenia umowy lub jej rozwiązania na wypadek niewywiązania się nabywcy ze swoich zobowiązań i zawierała nieprecyzyjne postanowienia dotyczące przejęcia długów przedsiębiorstwa przez nabywcę. Nie gwarantowały one skuteczności tego przejęcia (uchybień te były także wskazywane wcześniej przez Departament Prawny MKiS). Straty dla Skarbu Państwa i reaktywowanego przedsiębiorstwa państwowego powstałe w wyniku korzystania z przedsiębiorstwa przez niedoszłego nabywcę zostały oszacowane na co najmniej 62.180,72 zł. i niemożliwe okazało się skierowanie skutecznych roszczeń pod adresem niedoszłego nabywcy.

Krytycznie należy ocenić sprzedaż **P.P. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe w Warszawie** za cenę zaledwie 75.000 zł, wobec jego wartości, określonej w sporządzonej dla celów prywatyzacyjnych wycenie, w granicach 156 - 548 tys. zł przy jednoczesnym stworzeniu nabywcy wyjątkowo dogodnych warunków zakupu przedsiębiorstwa poprzez:

- dofinansowanie przez MKiS w dniu 16 czerwca 1993 r. działalności wydawniczej przedsiębiorstwa w kwocie 20.000 zł oraz dokonanie zakupu książek (z zapasów przedsiębiorstwa) na kwotę 25.000 zł, stanowiące warunek zawarcia umowy przedwstępnej, co miało miejsce 2 tygodnie przed terminem zapłaty głównej raty ceny w wysokości 26.250 zł, a po zawarciu umowy określającej cenę przedsiębiorstwa (3.500 zł wpłacono jako wadium przed przetargiem),
- rozłożenie pozostałej do zapłaty części ceny, tj. kwoty 45.000 zł, aż na 16 rat, płatnych kwartalnie, przy oprocentowaniu w wysokości 3/4 stopy procentowej

kredytu refinansowego.

**Brak zgody
wierzycieli na
przyjęcie długów**

Minister Kultury i Sztuki oraz Zarząd Pracowni Sztuk Plastycznych Sp. z o.o. w Krakowie niezgodnie ze stanem faktycznym oświadczyli w umowie z dnia 1 lipca 1994 r. (dotyczącej sprzedaży mienia Oddziału PSP w Krakowie), że nabywająca Spółka uzyskała pisemną zgodę wierzycieli na przyjęcie przez nią długów zlikwidowanego przedsiębiorstwa. Z ustaleń kontroli wynika, że nabywca nie występował o taką zgodę i od żadnego z wierzycieli jej nie uzyskał. Minister Kultury i Sztuki wyjaśnił, iż sytuacja ta była (cyt.): „...konsekwencją wcześniejszego zapisu §14 umowy leasingu z dnia 06.12.1993 r. w którym stwierdzono, iż spółka jest zobowiązana uzyskać pisemną zgodę wierzycieli na przyjęcie długów. Zarówno Minister Kultury i Sztuki, jak też notariusz dali wiarę temu, że postanowienie §14 (...) zostało przez spółkę zrealizowane”.

**Wydawanie mienia
przedsiębiorstw**

W 3 zbadanych przypadkach sprzedaży przedsiębiorstw (100% zbadanych), wydanie mienia tych podmiotów nabywcom nastąpiło przed zakończeniem likwidacji i wykreśleniem przedsiębiorstwa z rejestru, tj. wbrew postanowieniom zarządzeń Ministra Kultury i Sztuki, wydanym w sprawie likwidacji. Zawarcie umów, na podstawie których wydano to mienie, zwanych „przedwstępny” nastąpiło z pominięciem uwag zgłaszanych przez Departament Prawny MKiS o ostatecznym ich charakterze i niemożności wydania przedsiębiorstwa przyszłemu nabywcy na ich podstawie.

I tak:

- Na podstawie „umowy przedwstępnej” z dnia 25 maja 1993 r., podpisanej przez Podsekretarza Stanu w MKiS, wydano w dniu 1 czerwca 1993 r. **P.P. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe w Warszawie** przyszłemu nabywcy - Wydawnictwu Artystycznemu Sp. z o.o. w Warszawie, naruszając §4 zarządzenia Nr 20 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 26 maja 1993 r. w sprawie likwidacji tego przedsiębiorstwa. Według ww. zarządzenia wydanie przedsiębiorstwa miało

nastąpić po jego wykreśleniu z rejestru przedsiębiorstw, co miało miejsce 1 października 1993 r.

- Na podstawie „umowy przedwstępnej” z dnia 25 października 1994 r., wydano z tą samą datą **P.P. „Dom Książki” w Bydgoszczy** nabywcy - Spółce Holding Centrum Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, naruszając w ten sposób §6 zarządzenia Nr 27 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 10 sierpnia 1994 r. w sprawie likwidacji tego przedsiębiorstwa. Stanowił on, że wydanie przedsiębiorstwa nabywcy nastąpi po zawarciu umowy sprzedaży. Umowę sprzedaży P.P. „Dom Książki” w Bydgoszczy podpisano 6 miesięcy po wydaniu przedsiębiorstwa.
- Na podstawie „umowy przedwstępnej” z dnia 23 kwietnia 1996 r., wydano z tą samą datą **P.P. Grudziądzkie Zakłady Graficzne** nabywcy - osobie fizycznej, naruszając w ten sposób §4 zarządzenia Nr 54 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 20 grudnia 1995 r. w sprawie likwidacji tego przedsiębiorstwa, który stanowił że wydanie przedsiębiorstwa nabywcy może nastąpić po jego wykreśleniu z rejestru przedsiębiorstw (wykreślenie nastąpiło 28 czerwca 1996 r.).

Opisane wyżej nieprawidłowości, polegające na wydaniu mienia przedsiębiorstw przed terminem określonym w zarządzeniach o ich likwidacji, miały także miejsce w przypadku badanych prywatyzacji w drodze oddania mienia przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania, tj.:

- Domu Książki w Gdańsku,
- Domu Książki w Katowicach,
- Domu Książki w Olsztynie,
- Wydawnictw Akcydensowych w Warszawie,
- Wydawnictw Komunikacji i Łączności w Warszawie,
- Lubelskich Zakładów Graficznych,
- Łódzkiej Drukarni Akcydensowej w Łodzi,
- Łódzkiej Drukarni Dzielowej w Łodzi,
- Pabianickich Zakładów Graficznych w Pabianicach,
- Warszawskiej Drukarni Akcydensowej w Warszawie,
- Zakładów Graficznych w Gdańsku,

- Przedsiębiorstwa Handlowo - Usługowego Technograf w Warszawie,
- Oddziałów Pracowni Sztuk Plastycznych w Krakowie, Rzeszowie, Toruniu i Warszawie,
- Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych w Warszawie.

Sekretarz Stanu w MKiS uzasadniał to postępowanie koniecznością zapewnienia właściwego zarządzania majątkiem przedsiębiorstwa do czasu zawarcia umów finalnych. Zdaniem NIK, nie było jednak przeszkód by praktyka ta odpowiadała treści wydawanych zarządzeń.

6. REALIZACJA POSTANOWIEŃ UMÓW PRYWATYZACYJNYCH

Wnoszenie opłat z tytułu leasingu Zobowiązania finansowe zawarte w 5 umowach leasingowych (20% liczby zawartych umów) zostały spłacone przed terminem, a spółki pracownicze zakupiły od Skarbu Państwa mienie zlikwidowanych przedsiębiorstw, np.:

- Dobre wyniki ekonomiczno-finansowe **ZPR SA**, pozwoliły Spółce rozliczyć się ze zobowiązań wobec Skarbu Państwa przed terminem, skrócić prawie o rok czas trwania umowy leasingowej i przejąć oddane do korzystania mienie PP ZPR na własność.
- Korzystne wyniki uzyskiwane przez „**Dom Książki**” w **Gdańsku** miały wpływ nie tylko na terminowe regulowanie przez Spółkę opłaty leasingowej (raty kapitałowej i opłaty dodatkowej), ale umożliwiły zapłacenie rat leasingowych z wyprzedzeniem o 3 kwartały.
- **Pracownia Sztuk Plastycznych Sp. z o.o. w Krakowie** w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego spłaciła raty kapitałowe z tytułu korzystania z mienia przedsiębiorstwa z ponad 4-letnim wyprzedzeniem terminu wynikającego z umowy leasingowej z dnia 6 grudnia 1993 r., a w dniu 1 lipca 1994 r. zakupiła mienie zlikwidowanego Oddziału P.P. PSP w Krakowie.

Po zakończeniu umów leasingowych sprzedano także mienie Wydawnictwa Arkady w Warszawie i Wydawnictwa Dolnośląskiego we Wrocławiu.

Pozostałe 18 spółek pracowniczych, które przejęły mienie prywatyzowanych

przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania, **regulowały zobowiązania wynikające z umów leasingowych bez opóźnień i w wymaganej wysokości**, jednakże przy uwzględnieniu decyzji MKiS w sprawie odroczeń terminów płatności. Uzyskiwane przez te podmioty korzystne wyniki ekonomiczne uprawniają do oceny, że ich udział w prywatyzacji zakończy się powodzeniem. I tak np.:

- **Atext SA w Gdańsku** (która w dniu 15 kwietnia 1996 r. przejęła mienie Zakładów Graficznych w Gdańsku) na dzień 30 września 1996 r. - po opłaceniu raty leasingu i opłaty dodatkowej - wykazała zysk w wysokości 12 tys. zł. We wcześniejszym okresie, tj. w latach 1993-1995 przedsiębiorstwo to poniosło stratę netto odpowiednio w wysokościach 729 tys. zł; 660 tys. zł i 349 tys. zł.
- **„Dom Książki” Sp. z o.o. w Gdańsku** (która przejęła mienie przedsiębiorstwa o tej samej nazwie) uzyskała w 1996 r. w okresie 7 miesięcy swojej działalności (16 lutego - 30 września) w porównaniu z ostatnim rokiem działalności przedsiębiorstwa państwowego rentowność z całokształtu działalności wyższą o 6,4 punktów; rentowność netto wyższą o 2 punkty, zaś udział kosztów uzyskania przychodów w wartości przychodów ogółem niższy o 6 punktów procentowych.
- **Pracownia Sztuk Plastycznych Sp. z o.o. w Warszawie** (która w grudniu 1993 r. przejęła mienie Oddziału PP PSP w Warszawie) w ciągu 3 lat, zwiększyła zatrudnienie do 26 osób, tj. o 50%.
- **Pabianickie Zakłady Graficzne SA w Pabianicach** (która w dniu 1 października 1994 r. przejęła mienie przedsiębiorstwa o tej samej nazwie) uzyskała w ciągu 2 lat blisko dwukrotny wzrost wskaźnika zyskowności.

Odroczenia płatności

Kontrola realizacji zobowiązań umownych przez leasingobiorców w zakresie uiszczania należności Skarbu Państwa, przeprowadzona w MKiS w odniesieniu do 3 losowo wybranych podmiotów gospodarczych, które przejęły majątek Skarbu Państwa do odpłatnego korzystania, tj. w Zjednoczonych Przedsiębiorstwach Rozrywkowych SA w Warszawie (ZPR SA), Łódzkiej Drukarni Akcydensowej SA w Łodzi (ŁDA SA) oraz Przedsiębiorstwie Hurtowo-Detalicznym „Książnica Polska” Spółka z o.o. w Olsztynie (PHD Książnica Polska), wykazała że przedstawiciele

Ministra Kultury i Sztuki wyrażali zgodę na odroczenie terminów płatności wynikających z umów o odpłatne korzystanie z mienia Skarbu Państwa oraz na niedokonywanie kapitalizacji należności Skarbu Państwa z tytułu odroczenia. Wskutek tych decyzji nastąpiło uszczuplenie wpływów budżetowych na około 66 tys. zł. Rozpatrując wnioski leasingobiorców BPW MKiS nie dokonywało rachunku ekonomicznego, analiz przepływów pieniężnych lub badań symulacyjnych, które pozwoliłyby na obiektywną ocenę zasadności i wiarygodności argumentacji leasingobiorców w przedkładanych do MKiS wnioskach o odroczenie terminów płatności. W zbadanych przez NIK przypadkach, rola służb MKiS ograniczała się do powtórzenia w treści korespondencji kierowanej przez BPW do Ministra Kultury i Sztuki uzasadnień, jakie przedkładali w swoich wnioskach leasingobiorcy oraz popierania wniosków przez BPW bez analizy argumentacji wnioskodawców. **Wnioski uzasadniane były m.in. trudną sytuacją ekonomiczną, uzyskaniem niezadowalających wyników finansowych itp., podczas gdy w sprawozdaniach finansowych spółki te wykazywały zyski.** W tym świetle, nie znajduje potwierdzenia stanowisko Podsekretarza Stanu w MKiS zawarte w wyjaśnieniu dla NIK, że „... *decyzje te były podejmowane każdorazowo po szczegółowej analizie kondycji ekonomiczno-finansowej ...*”.

- Czterokrotne odroczenie (w kwietniu 1993 r. i 1994 r., lipcu 1995 r. i 1996 r.) terminów płatności z tytułu opłat dodatkowych (w tym trzykrotnie bezodsetkowe) o 1 rok, przy jednoczesnym akceptowaniu przedterminowych wpłat rat kapitałowych **PHD Książnica Polska**, Podsekretarz Stanu w MKiS uzasadnił stwierdzeniem, że cyt., *Prolongowanie spłaty opłat dodatkowych miało przede wszystkim na względzie interes Skarbu Państwa, możliwość zrealizowania umów o oddanie mienia Skarbu Państwa spółkom pracowniczym, a więc i również wyegzekwowania należności za powierzone im mienie. Po analizie danych o tych spółkach przedstawianych przez kompetentnych pracowników i w kontekście sytuacji danej branży (...) podejmowałem decyzje mieszczące się w ramach umów cywilno-prawnych, a taką jest umowa o oddanie mienia Skarbu Państwa do odpłatnego korzystania. Moim zdaniem upadłość lub likwidacja spółki leasingującej mienie Skarbu Państwa byłaby wielce niekorzystna, ponieważ stawiałaby pod znakiem zapytania uzyskanie jakichkolwiek dochodów, gdyż zagospodarowanie mienia po rozwiązaniu umowy leasingowej związane jest ze znacznymi kosztami oraz rodziłoby wiele nowych problemów prawnych*”. Ustalenia kontroli wykazały, że

zagrożenia o których mowa wyżej nie występowały, bowiem sytuacja finansowa Spółki umożliwiała jej wręcz przedterminową spłatę rat kapitałowych. Ratę kapitałową za III kw. 1993 r. Spółka uiszczała z blisko 3-miesięcznym wyprzedzeniem, a do końca 1996 r. opłacała raty kapitałowe z 9-miesięcznym wyprzedzeniem.

Dopiero kolejne roczne odroczenie (w lipcu 1996 r.) terminu spłaty opłat dodatkowych za II, III i IV kwartał 1994 r. (kwota 55.330,33 zł) MKiS uwarunkowało naliczeniem i zapłatą rocznych odsetek od prolongowanych kwot, ale w wysokości tylko 1/2 oprocentowania kredytu refinansowego. Koszty Skarbu Państwa poniesione w wyniku 3 ww. odroczeń NIK szacuje na nie mniej niż 31 tys. zł (przyjmując do tego szacunku 22% rentowność bonów skarbowych). Oprocentowanie to nie uwzględniało warunków rynkowych.

- Minister Kultury i Sztuki bezodsetkowo odroczył w lipcu 1992 r. o 1 miesiąc, a następnie w styczniu 1993 r. o 3 miesiące płatności rat kapitałowych i opłat dodatkowych **spółce pracowniczej ZPR SA** w sytuacji, gdy podmiot ten, w ocenie NIK, stać było na poniesienie kosztów takiego odroczenia, a kłopoty z płynnością finansową były jedynie przejściowe. Świadczy o tym m.in. wynik finansowy ZPR SA wynoszący w latach 1992-1993 ponad 6,2 mln zł, wyższy od wartości leasingowanego mienia (6 mln zł). Biorąc pod uwagę koszt pieniądza we wskazanym okresie, NIK ocenia skutki finansowe odroczeń dla budżetu na co najmniej 35 tys. zł.
- W innej kontroli stwierdzono, że **Wydawnictwa Komunikacji i Łączności Sp. z o.o. w Warszawie** pięciokrotnie występowały i każdorazowo uzyskiwały zgodę MKiS na odroczenie (zwykle o 2 miesiące) opłat dodatkowych z tytułu zwartej w dniu 24 listopada 1994 r. umowy leasingowej. Przesunięcie terminów płatności kwot w wysokości od 8,2 tys. zł do 16,1 tys. zł, motywowane było bieżącymi kłopotami płatniczymi. Sytuacja taka nie znajdowała potwierdzenia w dokumentach księgowych. W każdym z kwartałów, w którym uzyskano odroczenie płatności, ww. spółka wykazywała stan środków pieniężnych w kwocie od 227,8 tys. zł do 270,9 tys. zł oraz zyski z prowadzonej działalności.

W jednym przypadku przekroczenia terminu płatności (w tym odroczonego), Podsekretarz Stanu w MKiS bezzasadnie odstąpił na wniosek dłużnika od naliczania i egzekwowania odsetek za zwłokę.

- **ZPR SA** uzyskała w październiku 1993 r. zgodę Ministra Kultury i Sztuki na odstąpienie od naliczenia odsetek za opóźnienie oraz zapłaty należnych już odsetek w wysokości 20.074,80 zł, podczas gdy niespełnione były warunki określone § 3 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 września 1982 r. w sprawie zasad umarzania i udzielania ulg w spłacaniu należności

państwowych²². Według ww. rozporządzenia umorzenie może nastąpić tylko wówczas, gdy odroczenie terminu zapłaty lub rozłożenie na raty nie zapewnia spłaty należności. Zdaniem NIK, korzystne wyniki finansowe wykazywane przez Spółkę nie dawały podstaw do takiej decyzji. Suma należnych, a nie wyegzekwowanych odsetek za zwłokę od ZPR SA w Warszawie, wynosiła na 31 grudnia 1996 r. - wg wyliczeń NIK - nie mniej niż 124.013 zł. Izba nie kwestionuje celowości odroczeń w płatnościach udzielonych ZPR SA z tytułu leasingu, natomiast krytyczna ocena dotyczy faktu obciążenia Skarbu Państwa skutkami tych odroczeń.

Sprawowanie nadzoru nad wykonaniem postanowień umów Zawarte w umowach prywatyzacyjnych uprawnienie przedstawicieli Skarbu Państwa do kontroli realizacji zobowiązań przez inwestorów było realizowane prawidłowo jedynie w odniesieniu do wnoszenia opłat leasingowych. Nie wykonywano natomiast tego uprawnienia w zakresie innych zobowiązań. Zaniechanie przez przedstawicieli MKiS korzystania z tego prawa umożliwiło:

- Zbycie przez **ZPR SA (w imieniu własnym)** zorganizowanych części przedsiębiorstwa wbrew §11 umowy leasingu, który dopuszczał zbywanie (**w imieniu Skarbu Państwa**) tylko środków trwałych całkowicie zamortyzowanych lub nieprzydatnych do celów związanych z działalnością gospodarczą ZPR SA, z wyjątkiem nieruchomości. O braku przydatności mogła decydować Spółka, o ile wartość zbywanej rzeczy nie przekraczała 100 tys. zł. W okresie od grudnia 1991 r. do lipca 1993 r. ZPR SA, bez zgody Skarbu Państwa, oddały w leasing 7 cyrków, a następnie 6 z nich sprzedały za łączną kwotę ponad 1 887 tys. zł, tj. za 31% wartości całego przedsiębiorstwa, określonej w umowie leasingowej z 7 października 1991 r.
- Zawarcie przez **PSP Sp. z o.o. w Warszawie** 3 umów najmu pomieszczeń biurowych bez zgody organu założycielskiego, tj. wbrew § 13 umowy leasingowej, zawartej w dniu 6 grudnia 1993 r., który wymagał każdorazowo występowania o taką zgodę.
- Zawarcie przez **PSP Sp. z o.o. w Krakowie**, bez uzyskania uprzedniej zgody Skarbu Państwa, 12 umów najmu oraz najmu i dzierżawy, których przedmiot stanowiły lokale w budynkach lub grunty, oddane przez Skarb Państwa PSP Sp. z o.o. do odpłatnego korzystania. Stosownie do postanowienia § 13 umowy leasingowej, Spółka nie miała prawa bez zgody Skarbu Państwa oddawać środków trwałych, w tym nieruchomości, do używania na podstawie umów prawa

---

²² Dz.U. Nr 30, poz. 211 ze zm.

cywilnego.

- Zaniechanie wystąpienia przez **Szczecińskie Zakłady Graficzne SA** do wierzycieli o wyrażenie zgody na przejęcie zobowiązań nabytego przedsiębiorstwa o tej samej nazwie, wbrew postanowieniom umowy sprzedaży, określającym na 1 miesiąc termin uzyskania takiej zgody, a na 6 miesięcy termin zaspokojenia wierzycieli lub zawarcia z nimi w tej sprawie pisemnych uгод. Dopiero w 16 miesięcy po zawarciu umowy przedwstępnej, Biuro Przekształceń Własnościowych MKiS w wyniku interwencji wierzycieli, podjęło kontrolę realizacji tych zobowiązań.

7. PRZEKSZTAŁCENIA WŁASNOŚCIOWE W KRAJOWEJ AGENCJI WYDAWNICZEJ

Postępowanie

P.P. Krajowa Agencja Wydawnicza w Warszawie (PP KAW)

naprawcze

utworzono zarządzeniem nr 43 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 31 sierpnia 1991 r. Fundusz założycielski przedsiębiorstwa

określono na dzień 1 stycznia 1992 r. w wysokości 1.730 tys. zł. Majątek PP KAW stanowiło wyodrębnione mienie z likwidowanej Spółdzielni Wydawniczej Książka-Prasa-Ruch w Warszawie. W dniu 15 kwietnia 1993 r. Minister Kultury i Sztuki wszczął wobec PP KAW postępowanie naprawcze i ustanowił zarząd komisaryczny, uzasadniając tę decyzję koniecznością ratowania przedsiębiorstwa z zapaści ekonomicznej, bowiem na koniec 1992 r. jego strata netto wynosiła 872,5 tys. zł, a kierownictwo podejmowało błędne decyzje gospodarcze i nie racjonalizowało zatrudnienia.

W okresie postępowania naprawczego (kwiecień 1993 r. - czerwiec 1995 r.) Minister Kultury i Sztuki akceptował programy naprawy PP KAW, sporządzane przez 4 kolejnych zarządców komisarycznych. Programy te były ogólnikowe (nie określały metod i terminów realizacji większości wyznaczonych celów) i w zasadzie nie różniły się między sobą. Żaden z nich nie został w pełni zrealizowany. Nadto kryterium rzetelności uchybiało zaniechanie egzekwowania od kolejnych zarządców komisarycznych regularnych sprawozdań dotyczących realizacji programów naprawy,

wymaganych art. 67 ustawy o p.p. Należy zauważyć, że Minister nie odpowiedział na wniosek zarządcy komisarycznego z czerwca 1994 r. (pozytywnie zaopiniowany przez załogę przedsiębiorstwa) o wyrażenie zgody na prywatyzację PP KAW metodą kapitałową.

W omawianym okresie zarządcy komisaryczni zaniedbali prowadzenia dokumentacji księgowej w sposób prawidłowy, rzetelny i terminowy, tj. wbrew art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Było to powodem, że biegły rewident badający bilans przedsiębiorstwa za 1995 r. nie mógł dokonać prawidłowej oceny jego stanu majątkowego na dzień 31 grudnia 1995 r.

Koncepcja przekształceń w Krajowej Agencji Wydawniczej Zarządca komisaryczny PP KAW w kwietniu, a następnie w maju 1995 r. zgłosił Ministrowi Kultury i Sztuki propozycję utworzenia spółek prawa handlowego na bazie majątku poszczególnych oddziałów ww przedsiębiorstwa, z udziałem pracowników i inwestora strategicznego oraz zwrócił się z prośbą o akceptację przedstawionej koncepcji i wyrażenie zgody na wniesienie zorganizowanych części przedsiębiorstwa do spółek. Minister Kultury i Sztuki pismem z dnia 27 maja 1995 r. odpowiadając na ww. wniosek poinformował, iż nie zgłasza sprzeciwu wobec zamiaru wniesienia mienia PP KAW do spółek prawa handlowego, powołując się na art. 46a ust. 1 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych. W swym piśmie Minister Kultury i Sztuki polecił, aby zarządca komisaryczny przedstawił założenia ekonomiczne tworzonych podmiotów gospodarczych, a także PP KAW, które uwzględniałyby skutki takiej restrukturyzacji. Mimo niespełnienia tego polecenia, Minister Kultury i Sztuki nie zareagował na tę sytuację. Tymczasowy kierownik PP KAW (powołany na to stanowisko z dniem 1 lipca 1995 r. dotychczasowy zarządca komisaryczny) nie przedstawił kontrolującemu przyczyn, dla których nie opracował założeń dla przedsiębiorstwa oraz stwierdził (bez uzasadnienia), że przedstawienie Ministrowi założeń ekonomicznych dla utworzonych spółek było obowiązkiem tych spółek.

Nie zgłoszenie sprzeciwu przez Ministra Kultury i Sztuki na wnoszenie mienia PP KAW do spółek handlowych wobec nieprzedstawienia jakiegokolwiek planu restrukturyzacji przedsiębiorstwa, nie może być uznane przez Izbę za właściwe.

Zaniechanie nadzoru nad PP KAW Od czerwca 1995 r. Biuro Przekształceń Własnościowych MKiS nie wymagało od PP KAW informacji dotyczącej procesu jego restrukturyzacji, argumentując to zaniechanie koniecznością odciążenia kierownictwa PP KAW w tym okresie. Należy zauważyć, że ustawa o p.p. nie przewiduje sytuacji, w której organ założycielski może zaprzestać wykonywania ustawowego nadzoru nad przedsiębiorstwem państwowym.

Realizacja programu restrukturyzacji Wyrażenie zgody przez Ministra Kultury i Sztuki na proponowany sposób restrukturyzacji zostało potraktowane przez kierownictwo przedsiębiorstwa jako ogólna zgoda, bez potrzeby każdorazowego powiadamiania organu założycielskiego o zamiarze wniesienia określonej zorganizowanej części przedsiębiorstwa do konkretnej spółki. Realizując tę koncepcję, tymczasowy kierownik przedsiębiorstwa wniósł w okresie od 23 czerwca 1995 r. do 28 lipca 1996 r. zorganizowane części mienia 7 oddziałów i centrali PP KAW do 11 utworzonych spółek.

Zaangażowanie kapitałowe PP KAW w utworzonych spółkach przedstawia poniższa tabela:

SPÓŁKA	data utworzenia	kapitał zakładowy tys. zł	udziałowcy	% kapitału
KAW Lublin Sp. z o.o.	23.06.1995 r.	89,2	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu 9 osób fizycznych	45% 46% 9%
KAW Rzeszów Sp. z o.o.	28.06.1995 r.	26,0	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu 1 osoba fizyczna	35% 62% 3%
KAW-B Sp. z o.o. w Białymstoku	28.06.1995 r.	32,2	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu 8 osób fizycznych	29% 55% 16%

Przebieg przekształceń własnościowych w jednostkach podległych Ministrowi Kultury i Sztuki
Przekształcenia własnościowe w Krajowej Agencji Wydawniczej

KAW Poznań Sp. z o.o.	28.06.1995 r.	45,0	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu 7 osób fizycznych	24% 66% 10%
KAW Warszawa Sp. z o.o.	30.06.1995 r.	356,0	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu 35 osób fizycznych	15 % 77% 8%
Tonpress Sp. z o.o. w Warszawie	08.08.1995 r.	46,0	Agropress SA w Warszawie KAW Warszawa Sp. z o.o. 2 osoby fizyczne	33% 65% 2%
Grupa Wydawnicza KAW Sp. z o.o. w Warszawie	22.08.1995 r.	4,0	KAW Warszawa Sp. z o.o. GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu KAW Poznań Sp. z o.o. KAW Rzeszów Sp. z o.o.	25% 25% 25% 25%
KAW Gdańsk Sp. z o.o.	15.12.1995 r.	26,3	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu 1 osoba fizyczna	56% 38% 6%
KAW Szczecin Sp. z o.o.	15.01.1996 r.	4,7	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu GW KAW Sp. z o.o. w Warszawie 2 osoby fizyczne	32% 32% 32% 4%

SPÓŁKA	data utworzenia	kapitał zakładowy tys. zł	udziałowcy	% kapitału
KAW Katowice Sp. z o.o.	24.01.1996 r.	70,2	PP KAW GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu 4 osoby fizyczne	73% 24% 3%
Towarzystwo Promocji Kultury Sp. z o.o. w Warszawie	27.06.1996 r.	7 580,0	PP KAW PP PKZ	51% 49%

W wyniku uchwał zgromadzenia wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego nastąpiły zmiany struktury własnościowej, a udział PP KAW w kapitale zakładowym spółek wynosił odpowiednio:

- 67% w Grupie Wydawniczej KAW po podniesieniu kapitału do wysokości 4 617 tys. zł w dniu 22 listopada 1995 r., a następnie 71% po kolejnym podwyższeniu kapitału do wysokości 5 217 tys. zł w dniu 25 stycznia 1996 r.,
- 35% w Tonpress Sp. z o.o. w Warszawie po podniesieniu kapitału do wysokości 71 tys. zł w dniu 29 lutego 1996 r., a następnie 77% po kolejnym podwyższeniu kapitału do wysokości 200,2 tys. zł w dniu 3 kwietnia 1996 r.,
- 73% w KAW Katowice Sp. z o.o. po podwyższeniu kapitału do wysokości

70,2 tys. zł w dniu 29 lutego 1996 r.

We wszystkich 8 spółkach utworzonych na bazie majątku oddziałów PP KAW inwestorem strategicznym była Grupa Wydawnicza Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu.

Wybór inwestora strategicznego

Izba kytycznie ocenia wybór ww spółki (Grupy Wydawniczej „Słowo” Sp. z o.o. w Poznaniu) jako inwestora strategicznego. Podmiot ten nie dysponował kapitałem odpowiednim do pełnienia tej roli.

Grupa Wydawnicza „Słowo” Sp. z o.o., reprezentowana przez jednoosobowy zarząd w osobie Prezesa Leszka L. (pełniącego równocześnie funkcję zarządcy komisarycznego PP KAW), została zawiązana z kapitałem zakładowym w wysokości 4.500 zł w dniu 8 lutego 1995 r. przez:

- Wydawnictwo - Klub „Skotnica” Sp. z o.o., również reprezentowane przez Prezesa Leszka L.,
- Spółkę „Agro-Press” SA, reprezentowaną jak wyżej przez Prezesa Leszka L.,
- „L and L” Sp. z o.o., reprezentowaną przez Prezesa Urszulę L.

Za rok obrotowy 1995 ww. Spółka wykazała przychody w wysokości 427,8 tys. zł i stratę w wysokości 11,1 tys. zł, nie zatrudniając żadnych pracowników i nie ponosząc kosztów z tego tytułu.

Zestawienie wartości udziałów w spółkach utworzonych z udziałem PP KAW i GW Słowo Sp. z o.o. (inwestora strategicznego) oraz wartości środków trwałych wniesionych przez PP KAW do tych spółek w formie aportu przedstawiono niżej:

SPÓŁKA	środki trwale PP KAW tys. zł	kapitał zakładowy tys. zł	udziały PP KAW		udziały SŁOWO	
			wartość tys. zł	% ka- pitału	wartość tys. zł	% ka- pitału
KAW - B Sp. z o.o. w Białymstoku	9,2	32,2	9,2	29 %	17,8	55 %
KAW Szczecin Sp. z o.o.	0,0	4,7	1,5	32 %	1,5	32 %
KAW Rzeszów	284,0	26,0	9,0	35 %	16,0 ¹	62 %

KAW Lublin Sp. z o.o.	1 292,1	89,2	40,0	45 %	41,0	46 %
KAW Katowice Sp. z o.o.	10,4	70,2	51,2	73 %	17,0	24 %
KAW Sp. z o.o. w Warszawie	0,0	356,0	55,0	15 %	273,1 ²	77 %
KAW Poznań Sp. z o.o.	144,0	45,0	11,0	24 %	29,5	66 %
KAW Gdańsk Sp. z o.o.	379,3	26,3	14,8	56 %	10,0	38 %
razem	2 119,0	649,6	191,7	30 %	405,8	62 %

¹ udziały zostały zbyte, głównie na rzecz PP KAW i GW KAW, po cenie nominalnej

² w tym 256,0 tys. zł stanowiła nieściągalna wierzytelność wobec PP KAW, nabyta przez Słowo Sp. z o.o. od Powszechnego Banku Kredytowego

GW Słowo Sp. z o.o. o kapitale zakładowym 4,5 tys. zł objęła jako „inwestor strategiczny” udziały o wartości ogółem ponad 400 tys. zł, stanowiące 62% kapitału 8 spółek, do których wniesione zostały środki trwałe PP KAW o wartości ponad 2.000 tys. zł. Objęcie części ww. udziałów Spółka sfinansowała z dotacji otrzymanych na realizację zadań zleconych przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, tj. wbrew §14 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zlecania zadań państwowych jednostkom niepaństwowym (problem ten został opisany w pkt 8 niniejszej informacji).

Zawiązanie Towarzystwa Promocji Kultury Sp. z o.o. (TPK) w dniu 27 czerwca 1996 r. przez PP KAW i PP Pracownie Konserwacji Zabytków (PP PKZ), do którego PP KAW wniosło posiadane udziały GW KAW, „...miało na celu obejście art. 194 k.h.”, zabraniającego spółce nabywania własnych udziałów. W ten sposób dyrektor przedsiębiorstwa uzasadnił radzie pracowniczej utworzenie TPK i wniesienie aportem do tego podmiotu udziałów Przedsiębiorstwa w GW KAW.

W dniu 31 lipca 1996 r. dyrektor PP KAW sprzedał GW KAW udziały przedsiębiorstwa w TPK. Ponadto w ten sposób przedsiębiorstwo i Skarb Państwa całkowicie utraciły kontrolę nad nieruchomościami, które przedsiębiorstwo wniosło aportami do Grupy Wydawniczej KAW Sp. z o.o. (budynek przy ul. Wilczej 46 w Warszawie i przy ul. Floriańskiej 33 w Krakowie).

W listopadzie 1996 r. nowe kierownictwo PP KAW i PP PKZ, jako zgromadzenie wspólników, stwierdzili nieważność transakcji sprzedaży udziałów TPK oraz uchwalili rozwiązanie spółki. Zarząd TPK zakwestionował prawa PP KAW (po sprzedaży udziałów) jako udziałowca TPK, uznając ważność transakcji przeprowadzonej przez dyrektora PP KAW Leszka L., który po odwołaniu z tego stanowiska objął funkcję prezesa zarządu GW KAW. Do czasu zakończenia kontroli NIK spór pozostał nie rozstrzygnięty, a strony dochodzą swoich praw w postępowaniu sądowym.

Minister Skarbu Państwa, który przejął od Ministra Kultury i Sztuki funkcję organu założycielskiego i nadzór nad PP KAW, w lutym 1997 r. podjął działania w celu usunięcia skutków dotychczasowych decyzji i przywrócenia kontroli przedsiębiorstwa nad majątkiem, w który wyposażył je Skarb Państwa.

Inne Podczas procesów restrukturyzacji PP KAW kierownictwo
nieprawidłowości przedsiębiorstwa doprowadziło do powstania także innych
w PP KAW nieprawidłowości.

- Tymczasowy kierownik PP KAW, a następnie jego dyrektor, pełnił równocześnie funkcję prezesa zarządu w 4 spółkach, tj. w:
  - GW KAW Sp. z o.o. w Warszawie,
  - GW Słowo Sp. z o.o. w Poznaniu,
  - Wydawnictwie - Klub Skotnica Sp. z o.o. w Warszawie,
  - Agro-Press SA w Warszawie,

naruszając art. 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1992 r. o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Przepis ten zakazywał pełnienia funkcji członka zarządu w spółkach prawa handlowego.

Ww. tymczasowy kierownik PP KAW posiadał także udziały w KAW Warszawa Sp. z o.o., wbrew art. 42 ust. 1 ustawy o p.p., zabraniającemu dyrektorowi

przedsiębiorstwa państwowego posiadania udziałów w podmiotach gospodarczych utworzonych przez to przedsiębiorstwo.

- Wnosząc w dniu 25 stycznia 1996 r. mienie oddziału PP KAW w Krakowie do GW KAW oraz w dniach 29 lutego i 3 kwietnia 1996 r. część mienia PP KAW do Tonpress Sp. z o.o., bez zgody rady pracowniczej PP KAW, tymczasowy kierownik przedsiębiorstwa naruszył postanowienia art. 24 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego¹¹,

Sytuacja ta była jedną z przyczyn podjęcia przez Radę Pracowniczą PP KAW w dniu 6 sierpnia 1996 r. uchwały o natychmiastowym odwołaniu Leszka L. z funkcji dyrektora przedsiębiorstwa. Rada Pracownicza zarzuciła ww. ponadto:

- zaniżanie wartości majątku wnoszonego aportem do spółek,
  - brak założeń ekonomicznych dla przedsiębiorstwa i jego restrukturyzacji ,
  - uczestnictwo (jako wspólnik i członek władz) w spółkach, których działalność jest konkurencyjna wobec PP KAW, tj. „Agro-Press” (współwłaściciel i prezes zarządu), „Skotnica” (współwłaściciel i prezes zarządu), „L&L” (współwłaściciel wraz z żoną i prezes zarządu), Grupa Wydawnicza „Słowo” w Poznaniu (prezes zarządu spółki założonej przez wcześniej wymienione podmioty)
  - zaprzestanie działalności wydawniczej przez PP KAW, którą to działalność rozwijają spółki kierowane przez Leszka L.
- Zawarcie (jednoosobowo) przez tymczasowego kierownika PP KAW w dniu 11 lutego 1997 r. umowy z GW KAW o zmianie trybu wzajemnych rozliczeń (umowa dotyczyła zobowiązań w wysokości 3,9 mln zł) było naruszeniem postanowień art. 50 ust. 2 ustawy o p.p. - który do skuteczności oświadczenia woli przy czynnościach prawnych obejmujących rozporządzeniem prawem, jeśli jego wartość przekracza 5.000 zł, wymaga współdziałania co najmniej dwóch osób.
  - Równoczesne wniesienie środków trwałych aportem do spółek (w tym

zabudowanych nieruchomości) oraz nie zweryfikowanych zobowiązań, spowodowało obniżenie wartości tych środków trwałych:

- wartość nieruchomości przy ul. Wilczej 46 w Warszawie określona wg wyceny z maja 1995 r. na kwotę 7.988.520 zł, została zmniejszona o wartość zobowiązań wobec 24 wierzycieli wynoszących 4.900.520 zł,
- wartość zabudowanej nieruchomości przy ul. Floriańskiej 33 w Krakowie o wartości ewidencyjnej 2,25 mln zł została zmniejszona o zobowiązania wobec 14 wierzycieli na kwotę 1,65 mln zł.

Do dnia zakończenia kontroli, w związku z nierzetelnym prowadzeniem w latach 1993 - 1995 dokumentacji księgowej, kierownictwo PP KAW nie potrafiło potwierdzić wysokości tych zobowiązań, mimo że obowiązek taki wynikał z art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- W wyniku przyjęcia do wyceny budynku przy ul. Wilczej 46 w Warszawie wartości ewidencyjnej tej nieruchomości, a nie rynkowej, nastąpiło zaniżenie wartości aportu wniesionego przez przedsiębiorstwo do GW KAW. Było to wynikiem pominięcia m.in. zdolności do uzyskiwania przychodów z wynajmu lokali biurowych w tym budynku. Obiekt ten, o powierzchni 3 242 m², według szacunków NIK, był w stanie dać przychód w wysokości ok. 100.000 zł miesięcznie i stanowił główne źródło przychodów PP KAW w 1995 r. W wyniku przeniesienia własności ww. nieruchomości, PP KAW ponosiło dodatkowe koszty związane z wynajmem na swoje potrzeby niezbędnej powierzchni biurowej.
- PP KAW zaniechało wykonania zobowiązań podjętych wobec spółek utworzonych w oparciu o mienie zlikwidowanych oddziałów PP KAW.
  - Przez ponad 1,5 roku kierownictwo PP KAW zaniechało działań zmierzających do uregulowania stanu prawnego nieruchomości położonej w Poznaniu przy ul. Palacza 89, którą przedsiębiorstwo zobowiązało się wnieść aportem do KAW-Poznań Sp. z o.o. Do czasu zakończenia kontroli ww. zobowiązanie nie zostało

zrealizowane.

- Do końca 1996 r., tj. przez 1,5 roku od utworzenia KAW Lublin Sp. z o.o., PP KAW nie przeniósł na spółkę skutecznie aportu w postaci budynku, nabytego przez przedsiębiorstwo w dniu 21 czerwca 1995 r. od Skarbu Państwa (płatność rozłożona na raty). PP KAW, a także KAW Lublin nie wniosły opłat od nieruchomości w wysokości 571,74 zł.
- PP KAW nie podwyższyło kapitału zakładowego KAW Warszawa Sp. z o.o. przez wniesienie aportu w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa (obejmującej m.in. nieruchomość przy ul. Wilczej 46 w Warszawie), do czego zobowiązało się umową spółki. Obiekt ten przedsiębiorstwo wniosło natomiast aportem do GW KAW Sp. z o.o.,
- Do zakończenia kontroli, tj. przez ponad rok od utworzenia KAW Katowice Sp. z o.o., PP KAW nie przeniosło na spółkę części aportu o wartości 4,5 tys. zł, mimo monitów Spółki o jego uzupełnienie.

Powyższe fakty świadczą o braku konsekwencji w realizacji restrukturyzacji ww przedsiębiorstwa.

- Budynek przy ul. Smolnej 10 w Warszawie, otrzymany w marcu 1996 r. - na wniosek przedsiębiorstwa - w zarząd od Skarbu Państwa, PP KAW przekazało w lipcu 1996 r. nieodpłatnie w zarząd i administrowanie KAW Partner Sp. z o.o. (której jedynym udziałowcem była GW KAW Sp. z o.o.) na okres 10 lat. Nie można uznać tego za działanie rzetelne i gospodarne, gdyż celem przekazania tego budynku PP KAW przez MKiS było udzielenie pomocy w postaci dodatkowej powierzchni biurowej, dla przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej. W wyniku uznania przez kolejnego tymczasowego kierownika PP KAW nieważności ww. umowy, przedsiębiorstwo w marcu 1996 r. przejęło ponownie przedmiotową nieruchomość.
- Mimo, że warunki wynagrodzenia określone przez Ministra Kultury i Sztuki w powołaniu w dniu 12 sierpnia 1996 r. na stanowisko tymczasowego kierownika PP KAW nie przewidywały wypłaty premii, przyznał on sobie i pobrał w dniu

12 lutego 1997 r. premię w kwocie 3.100 zł. Miało to miejsce w dniu odwołania przez Ministra Skarbu Państwa tymczasowego kierownika przedsiębiorstwa.

**Nieprawidłowości
w działaniach
władz spółek**

Władze utworzonych przez PP KAW spółek z ograniczoną odpowiedzialnością popełniły wiele różnych błędów. Stwierdzone zostały one we wszystkich 9 kontrolowanych spółkach i w większości polegały na naruszaniu przepisów ustawowych i postanowień umów. Nadto w 3 przypadkach zarządy spółek zaniechały żądania spełnienia świadczeń umownych przez współnika (PP KAW).

- Zarząd KAW Poznań Sp. z o.o. złożył w dniu 21 lipca 1995 r. w Sądzie Rejonowym w Poznaniu niezgodne ze stanem faktycznym oświadczenie o wpłaceniu wkładów pieniężnych na kapitał zakładowy. Czyn taki zagrożony jest odpowiedzialnością karną z art. 302 K.h. GW "Słowo" Sp. z o.o. - udziałowiec Spółki - dokonał wpłaty gotówkowej na opłacenie swoich udziałów dopiero w dniu 24 sierpnia, tj. niemal miesiąc po terminie rejestracji,
- Zarząd KAW Katowice Sp. z o.o. złożył w dniu 24 stycznia 1996 r. w Sądzie Rejonowym w Katowicach niezgodne ze stanem faktycznym oświadczenie o wpłaceniu wkładów pieniężnych na kapitał zakładowy, co jest czynem zagrożonym odpowiedzialnością karną z art. 302 K.h. Wpłaty pieniężne na opłacenie udziałów nastąpiły dopiero w dniach 8 i 13 marca 1996 r.
- Zarząd KAW Szczecin Sp. z o.o. przystępując do spółki KAW Warszawa Sp. z o.o. nie posiadał na to zgody współników mimo, iż wymóg taki wynikał z §16 lit. 1 umowy spółki,
- Zarząd KAW Szczecin Sp. z o.o. przez przeszło rok nie prowadził księgi udziałów wymaganej art. 188 §1 K.h. Księga taka została założona dopiero na wniosek NIK,
- Zgromadzenie Wspólników KAW - B w Białymstoku podjęło korespondencyjnie uchwałę zatwierdzającą bilans i rachunek zysków i strat za 1995 r. mimo, że przepis art. 223 §3 K.h. w ww. sprawach wyłącza pisemne głosowanie,
- Zarząd KAW Katowice Sp. z o.o. od dnia 19 lutego 1996 r. (dnia rejestracji spółki) do zakończenia kontroli prowadził księgi rachunkowe wbrew przepisom ustawy o rachunkowości. Podawał w nich nieprawdziwe dane. Czyn taki zagrożony jest odpowiedzialnością karną z art. 77 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości. Nieprawidłowości polegały na zaniżeniu wartości zapasów, dokonaniu zmiany zapisu w dowodzie księgowym oraz błędnym wykazywaniu wierzytelności i zaspokojonych wierzycieli,

- Zarządy, KAW Szczecin Sp. z o.o. przez blisko rok (do czasu kontroli NIK), a Tonpress Sp. z o.o. w Warszawie od stycznia 1997, nie prowadziły ksiąg rachunkowych i nie księgowały dokonywanych operacji gospodarczych, tj. wbrew postanowieniom art. 2 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- Zarząd KAW Szczecin Sp. z o.o. nie zgłosił działalności spółki we właściwych urzędach, tj. skarbowym i ubezpieczeń społecznych, mimo rozpoczęcia działalności gospodarczej i zatrudnienia pracownika, naruszając w ten sposób przepisy art. 2, art. 5 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników²³, a także §12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczeń składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego²⁴,
- Zarząd KAW Rzeszów Sp. z o.o. nierzetelnie prowadził księgi rachunkowe, wbrew przepisom ustawy o rachunkowości przez podanie w nich nieprawdziwych danych. Nieprawidłowości polegały na wykazaniu w księgach niezgodnych ze stanem faktycznym rodzajów i wartości urządzeń określonych w umowie spółki. Wartość samochodu dostawczego była zaniżona o 1.200 zł, a wniesiony aportem garaż nie był wymieniony w ww. umowie,
- Zarząd Grupy Wydawniczej KAW Sp. z o.o. zaniechał potwierdzenia na koniec 1995 i 1996 r. sald zobowiązań wniesionych aportem przez PP KAW mimo, że nakazują to postanowienia art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- Przez blisko 2 lata żaden z trzech kolejnych Zarządów KAW Warszawa Sp. z o.o. nie wystąpił do PP KAW z roszczeniem o podwyższenie kapitału mimo, że zobowiązanie to, zawarte w umowie spółki, nie zostało wykonane. W ocenie NIK, mogło być to jedną z istotnych przyczyn trudności finansowych spółki,
- Przez około 1,5 roku Zarząd KAW Poznań Sp. z o.o. nie wystąpił do wspólnika z PP KAW z roszczeniem o spełnienie świadczenia określonego w umowie spółki, tj. wniesienia aportem prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej przy ul. Palacza 89 w Poznaniu oraz prawa własności położonego na niej budynku,
- Zarząd KAW Lublin Sp. z o.o. przeszło rok po zarejestrowaniu Spółki - i dopiero z inicjatywy NIK - wystąpił do PP KAW z monitem o spełnienie świadczenia określonego w umowie spółki, tj. wniesienia aportem prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej przy ul. Złotej 2

---

²³ Dz.U. Nr 142, poz. 702

²⁴ Dz.U. z 1993 r. Nr 68, poz. 330; z 1994 r. Nr 25, poz. 86, Nr 140, poz. 769; z 1995 r. Nr 153, poz. 781; z 1996 r. Nr 111, poz. 532; z 1997 r. Nr 20, poz. 107.

w Lublinie oraz prawa własności położonego na niej budynku.

Skutki restrukturyzacji Realizowana koncepcja restrukturyzacji PP KAW nie przyniosła zakładanych efektów w postaci poprawy stanu ekonomicznego Przedsiębiorstwa. Na dzień 31 grudnia 1995 r. posiadane przez PP KAW udziały o wartości 3.215.172 zł w utworzonych spółkach stanowiły 57% jego majątku trwałego, a po wniesieniu w dniu 25 stycznia 1996 r. mienia oddziału PP KAW w Krakowie do spółki Grupa Wydawnicza KAW Sp. z o.o. w Warszawie (GW KAW) wzrosły do 100%.

Do dnia zakończenia kontroli, przedsiębiorstwo nie uzyskało z tytułu posiadanych udziałów żadnych dywidend. Od 1994 r. PP KAW praktycznie nie prowadziło działalności wydawniczej, a większość przychodów pochodziła ze sprzedaży zapasów i wynajmu lokali biurowych. Na dzień 31 grudnia 1996 r. przedsiębiorstwo wykazało stratę w wysokości 1.249,5 tys. zł.

Na przedsiębiorstwie pozbawionym majątku trwałego ciężą zaległe i bieżące zobowiązania wobec Skarbu Państwa i ZUS, które na koniec 1996 r. wyniosły łącznie 5.014,2 tys. zł.

Powstałe na majątku PP KAW spółki były słabe kapitałowo, a ich wyniki za 1996 r. podważają celowość ich utworzenia.

Nazwa Spółki	Wynik finansowy na 31.12.1996 r. w tys. zł
KAW - B Sp. z o.o. w Białymstoku	zysk 1,7
KAW Szczecin Sp. z o.o.	brak bilansu za 1996 r.
KAW Rzeszów Sp. z o.o.	strata (11,6)
KAW Lublin Sp. z o.o.	strata (51,6)
KAW Katowice Sp. z o.o.	strata (25,9)
KAW Sp. z o.o. w Warszawie	brak bilansu za 1996 r.
KAW Poznań Sp. z o.o.	strata (94,3)

KAW Gdańsk Sp. z o.o.	strata (37,9)
TPK Sp. z o.o.	brak bilansu za 1996 r.
GW KAW Sp. z o.o.	zysk 481,8
Tonpress Sp. z o.o.	brak bilansu za 1996 r.

8. ZLECANIE ZADAŃ PAŃSTWOWYCH JEDNOSTKOM NIEPAŃSTWOWYM BIORĄCYM UDZIAŁ W PRZEKSZTAŁCENIACH WŁASNOŚCIOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW

W okresie od 12 sierpnia 1995 r. (data wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym) do końca 1996 r. Minister Kultury i Sztuki zlecał zadania państwowe jednostkom niepaństwowym, w tym 8 uczestniczącym w przekształceniach własnościowych przedsiębiorstw podległych MKiS, przy czym:

- 4 (Wydawnictwo Iskry Sp. z o.o., Wydawnictwo Arkady Sp. z o.o., Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe Sp. z o.o., Wydawnictwo Dolnośląskie Sp. z o.o.) były podmiotami, które nabyły lub odpłatnie korzystały z mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw państwowych,
- 2 (Grupa Wydawnicza KAW Sp. z o.o. i KAW Warszawa Sp. z o.o.) działały z udziałem mienia państwowego PP KAW,
- Grupa Wydawnicza Słowo Sp. z o.o. była inwestorem strategicznym w spółkach utworzonych z PP KAW,
- Towarzystwo Upowszechniania Czytelnictwa Sp. z o.o. utworzona została w dniu 10 listopada 1995 r. przez Grupę Wydawnicza KAW Sp. z o.o, Wydawnictwo GRAF-PUNKT-R s.c. i 1 osobę fizyczną w celu realizacji m.in. programu wydawniczego zatytułowanego „Tania książka”.

Wymienionym wyżej podmiotom udzielono 18 dotacji na łączną kwotę 2.580,85 tys. zł. Dotacji tych, na realizację zadań państwowych, udzielali dyrektorzy

Departamentu Książki i Czytelnictwa w MKiS, działający z upoważnienia Ministra.

Wykaz udzielonych dotacji przedstawiony jest niżej:

nazwa podmiotu	data umowy	wartość zlecenia tys. zł	treść zleconego zadania
Grupa Wydawnicza Słowo Sp. z o.o.	24.10.1995 r.	50,0	kontynuacja serii wydawniczej „Idą zimowe wieczory”
Wydawnictwo Dolnośląskie Sp. z o.o.	30.10.1995 r.	4,0	wydanie książki
Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe Sp. z o.o.	31.10.1995 r.	50,0	wydanie katalogu
Grupa Wydawnicza Słowo Sp. z o.o.	30.11.1995 r.	200,0	wydanie śpiewnika
Wydawnictwo Iskry Sp. z o.o.	13.12.1995 r.	12,0	wydanie książki
Towarzystwo Upowszechniania Czytelnictwa Sp. z o.o.	27.12.1995 r.	1.000,0	realizacja programu „Tania Książka”
Wydawnictwo Arkady Sp. z o.o.	02.01.1996 r.	58,0	wydanie książki
Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe	12.01.1996 r.	200,0	wydanie albumu
Grupa Wydawnicza KAW Sp. z o.o.	08.02.1996 r.	300,0	realizacja programu „Tania Książka”
Grupa Wydawnicza Słowo Sp. z o.o.	14.02.1996 r.	300,0	realizacja serii wydawniczej „Niezapomniane lektury”

nazwa podmiotu	data umowy	wartość zlecenia tys. zł	treść zleconego zadania
Wydawnictwo Iskry Sp. z o.o.	04.03.1996 r.	88,0	wydanie 3 książek
Wydawnictwo Dolnośląskie Sp. z o.o.	11.03.1996 r.	100,0	wydanie 10 książek
Wydawnictwo Dolnośląskie Sp. z o.o.	11.03.1996 r.	6,6	wydanie książki
Wydawnictwo Dolnośląskie Sp. z o.o.	23.03.1996 r.	34,25	wydanie książki
Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe	10.05.1996 r.	40,0	wydanie albumu
Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe	10.05.1996 r.	90,0	wydanie albumu
KAW Warszawa Sp. z o.o.	13.05.1996 r.	18,0	wydanie albumu
KAW Warszawa Sp. z o.o.	16.06.1996 r.	30,0	wydanie książki

Zlecenie zadań ujętych w ww. wykazie, ich realizacja, jak też rozliczanie odbywało się z naruszeniem postanowień ww. rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym, zwanego dalej „rozporządzeniem”.

Uchybienia ze strony MKiS

Dyrektorzy Departamentu Książki i Czytelnictwa w MKiS w imieniu Ministra Kultury i Sztuki :

- Udzielili dotacji Towarzystwu Upowszechniania Czytelnictwa Sp. z o.o. w Warszawie (TUC) na podstawie umowy z dnia 27 grudnia 1995 r. oraz Grupie Wydawniczej KAW Sp. z o.o. (GW KAW) na podstawie umowy z dnia 8 lutego 1996 r. mimo, że żaden ze zleceniobiorców nie przedstawił kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania. Obowiązek przedstawienia kalkulacji wynikał z §5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995 r. w sprawie zlecenia zadań państwowych jednostkom niepaństwowym, zwanego dalej „rozporządzeniem”.
- Określili w umowie z TUC, zawartej 27 grudnia 1995 r., 4-dniowy termin realizacji zadania (do 31 grudnia 1995 r.), co w sposób oczywisty czyniło niemożliwym rzetelne wykonanie pracy. Stanowiło to naruszenie §7 ust. 1 pkt 4 „rozporządzenia”, który nakazywał ocenę możliwości realizacji zadania. Należy też zauważyć, że Spółka nie posiadała żadnych zasobów rzeczowych i kadrowych, a jej kapitał wynosił zaledwie 5.000 zł (w tym 3.500 zł w środkach pieniężnych). Nie stanowiło to przesłanek wskazujących na możliwość wykonania zadania przez ten podmiot. Zadanie to w wyżej określonym terminie nie zostało wykonane.
- Rozszerzali - akceptując wnioski zleceniobiorców, bez sporządzenia stosownych aneksów - rzeczowy zakres zlecanych zadań, wbrew dyspozycjom zawartym w §15 ust. 2 „rozporządzenia”, które stanowiły, że wszelkie dodatkowe uzasadnione zmiany zakresu rzeczowego oraz warunków realizacji zadania,

wymagają pisemnego aneksu i zgody obu stron, pod rygorem nieważności. Dotyczyło to zakresu zadań zleconych oraz przesunięcia ich terminów:

- a) w dniu 10 maja 1996 r. Spółce Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe rozszerzono zakres finansowania zadania o koszt prac redakcyjnych, honorariów autorskich, składu i częściowo papieru. Wniosek Spółki w tej sprawie uzyskał akceptację, mimo że nie zawierał uzasadnienia,
- b) w dniu 10 maja 1996 r. Spółce Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe rozszerzono zakres finansowania zadania o koszt prac redakcyjnych, wyciągów barwnych, filmów, tekstów i ilustracji, honorariów oraz częściowo druku.

Należy zauważyć, że zmiana zakresu rzeczowego ww. zadań bez zmiany wielkości dotacji (40,0 tys. zł i 90,0 tys. zł) świadczy o nierzetelnie sporządzonej kalkulacji przez wnioskodawcę.

- c) w dniu 4 marca 1996 r. Wydawnictwu Iskry o 10 dni przesunięto termin realizacji zadania,
  - d) w dniu 12 stycznia 1996 r. Spółce Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe o 2 miesiące przesunięto termin realizacji zadania,
  - e) w dniu 31 października 1995 r. Spółce Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe o niespełna 2 miesiące przesunięto termin realizacji zadania, ,
  - f) w dniu 11 marca 1996 r. Spółce Wydawnictwo Dolnośląskie o 1 miesiąc przesunięto termin realizacji zadania,
  - g) w dniu 13 maja 1996 r. KAW Warszawa Sp. z o.o. o 1 miesiąc przesunięto termin realizacji zadania,
  - h) w dniu 19 czerwca 1996 r. KAW Warszawa Sp. z o.o. o 1 miesiąc przesunięto termin realizacji zadania.
- Przyznali w 1995 i 1996 r. 3 dotacje w łącznej wysokości 750 tys. zł (na wydanie serii książek i albumu) Grupie Wydawniczej „Słowo” Sp. z o.o. w Poznaniu, która nie dysponowała żadnym własnym potencjałem wydawniczym, a kapitał tej

jednoosobowej Spółki, nie zatrudniającej pracowników, wynosił 4 tys. zł. Dowodzi to niewłaściwej oceny przez zleceniodawcę możliwości realizacji ww. zadań przez ten podmiot, uchybiając §7 ust. 1 pkt 4 „rozporządzenia”. Przyznając trzecią z ww. dotacji, mimo nierzetelnego (niepełnego) rozliczenia poprzednich 2 pominięto dyspozycję zawartą w § 7 ust. 1 pkt 5 „rozporządzenia”, nakazującą - przy rozpatrywaniu wniosku o dotację - uwzględnienie wykonania zadań zleconych temu podmiotowi w okresie poprzednim, z uwzględnieniem w szczególności rzetelności ich realizacji.

- Sformułowali w umowach w sposób ogólnikowy obowiązki zleceniobiorców, bez określenia wysokości nakładu, wbrew dyspozycji zawartej w § 10 pkt 2 powyższego „rozporządzenia”, nakazującej wskazanie szczegółowego zakresu zlecanego zadania. Opis zlecanych zadań w 16 umowach (na 18) polegał na wskazaniu tytułu książki lub serii książek (np. „Idą zimowe wieczory” czy „Niezapomniane lektury”).
- Nie ustalili zasad rozliczeń, które powinny być zawarte w treści umów, zgodnie z §10 pkt 9 „rozporządzenia”. Żadna z umów nie posiadała załącznika - przywołanego w jej treści - mającego zawierać szczegółowe zasady rozliczeń. W wyniku tego dokumentacja rozliczeń dotacji, posiadana przez MKiS, była niepełna i uniemożliwiała weryfikację zakresu wykonania umów oraz poniesionych kosztów.
  - a) W 5 przypadkach dokumentacja MKiS nie zawierała żadnych dowodów na poniesienie kosztów wykonania zleconych zadań (Wydawnictwo Dolnośląskie Sp. z o.o. - umowa z 30 października 1995 r., Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe Sp. z o.o. - umowa z 31 października 1995 r., Wydawnictwo Iskry Sp. z o.o. - umowy z 13 grudnia 1995 r. i 4 marca 1996 r. i Wydawnictwo Arkady Sp. z o.o. - umowa z 2 stycznia 1996 r.) na łączną kwotę 212,0 tys. zł.
  - b) Dokumentacja z realizacji żadnej z umów nie zawierała rozliczenia zleceniobiorców w zakresie wykorzystania przychodów ze sprzedaży dotowanych książek. Uniemożliwiało to ustalenie wielkości przychodów osiągniętych w wyniku wykonania zadań oraz ich przeznaczenia, mimo że § 4 umów zobowiązywał zleceniobiorców do wykorzystywania przychodów wyłącznie na pokrycie kosztów realizacji umów. Nieujawienie przychodów w

rozliczeniach świadczy o wykorzystaniu ich na inne cele.

Poza opisanymi wyżej naruszeniami prawa, także akceptowanie przez ww przedstawicieli MKiS rozliczeń przedstawianych przez zleceniobiorców w sytuacjach gdy realizacja zadań nie była zakończona, a rozliczenia zawierały koszty nie objęte umowami, uchybiało kryteriom rzetelności i gospodarności.

Przyjęto rozliczenia dotacji przedstawione przez:

- Wydawnictwo Dolnośląskie Sp. z o.o., mimo że druk dotowanej książki „Znad Świtezi w głąb tajgi ” nie został zakończony (o czym informował sam zleceniobiorca), zaś w rozliczeniu ujęto składniki kosztów na kwotę 1.150 zł. nie przewidziane w umowie, a także rozliczenie z zadania polegającego na wydaniu 10 pozycji książkowych (w nakładzie 8 tys. egzemplarzy każda), podczas gdy wydano jedynie 5 pozycji objętych tą umową (z czego 4 w nakładzie powyżej 8 tys. egzemplarzy). Szósta pozycja wydana została poza zakresem zlecenia.
- KAW Warszawa Sp. z o.o., która przedstawiła nieobjęte umową koszty doskładu, montażu i reprodukcji klisz w wysokości 7.571 zł (z czego 5 tys. zł uwzględniono w rozliczeniu dotacji),
- Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe Sp. z o.o. w Warszawie, w sytuacji gdy zadanie, na które Spółka otrzymała 90 tys. zł dotacji (wydanie albumu „Malarstwo Polskie od średniowiecza do współczesności”) w chwili zatwierdzania rozliczenia (w styczniu 1997r.) nie zostało wykonane. Album miał się ukazać dopiero na przełomie marca i kwietnia 1997 r. Nadto w kosztach przedstawionych przez Spółkę, wynoszących ogółem 94,6 tys. zł kwota 26,3 tys. zł dotyczyła wydatków poniesionych w latach 1994 i 1995, tj. okresu sprzed zawarcia umowy.

Postanowienia § 21 „rozporządzenia” zobowiązywały zleceniodawcę do prowadzenia nadzoru nad wykonaniem umowy, a w szczególności sposobu realizacji zadania i gospodarowania przekazaną dotacją. Ustalenia kontroli wykazały, że Ministerstwo Kultury i Sztuki zaniechało tego nadzoru.

- Spośród umów zbadanych przez NIK, przedstawiciele MKiS dokonali kontroli realizacji tylko

jednej umowy, zawartej w dniu 8 lutego 1996 r. z Grupą Wydawniczą KAW Sp. z o.o. Według ustaleń tej kontroli wydatkowanie środków dotacji „... nie było udokumentowane w sposób dostateczny i zadawalający ...”, a zleceniobiorca został zobowiązany do przedstawienia dowodów źródłowych poniesionych kosztów. W wyniku nieprzedstawienia takich dowodów, w wyznaczonym terminie, Minister Kultury i Sztuki w dniu 4 listopada 1996 r. rozwiązał umowę i zażądał zwrotu dotacji w wysokości 300,0 tys. zł. Faktu tego Spółka nie przyjęła do wiadomości i do czasu zakończenia kontroli nie zwróciła środków, a w ramach kontynuacji zadania, dokonywała z nich dalszych wydatków, m.in. 203,7 tys. zł na telewizyjną reklamę książek wydanych w programie „Tania Książka”. Z ustaleń NIK wynika, że spośród 13 tytułów reklamowanych książek, 9 nie występowało w spisie tytułów objętych programem.

Odpowiedzialny dyrektor departamentu w MKiS wyjaśniał fakt braku kontroli nad wykonywaniem umów dużą liczbą udzielanych dotacji i szczupłością obsady kadrowej.

Uchybienia ze strony zleceniobiorców   **Niewywiązywanie się z zadań zleconych w ramach dotacji otrzymanych z MKiS i wydatkowanie środków przeznaczonych na ww. cel w sposób sprzeczny z „rozporządzeniem” i zawartymi umowami, dotyczyło także zleceniobiorców.**

- Grupa Wydawnicza „Słowo” z otrzymanych dotacji w kwocie 750 tys. zł sfinansowała, za kwotę nie mniejszą niż 199,9 tys. zł (26,6% środków otrzymanych dotacji), objęcie udziałów o wartości ponad 400 tys. zł w spółkach handlowych (występując jako „inwestor strategiczny” w spółkach tworzonych przez PP KAW). Stanowiło to naruszenie §14 „rozporządzenia”, wg którego środki z dotacji nie mogły być wydatkowane na cele inne niż określone w umowie. Ministerstwu Kultury i Sztuki, na dowód poniesionych kosztów Spółka przedstawiła wykaz rachunków i faktur dotyczących wprowadzenia realizacji zadania zleconego, ale nie zrealizowanych (opłaconych) mimo otrzymania na ten cel środków państwowych w postaci dotacji.
- Żaden z 4 skontrolowanych zleceniobiorców (Grupa Wydawnicza Słowo Sp. z o.o., Towarzystwo Upowszechniania Czytelnictwa Sp. z o.o., Grupa Wydawnicza KAW Sp. z o.o. i KAW Warszawa Sp. z o.o.) nie prowadził wyodrębnionej ewidencji

księgowej otrzymanych dotacji, do czego zobowiązywał §17 „rozporządzenia”.

- Realizując zadania państwowe Spółka GW KAW korzystała z podwykonawców (czego umowa nie zabraniała), którzy w części pełnili jedynie rolę pośredników, pobierając prowizje za zlecenie prac faktycznym wykonawcom (pośrednikami były podmioty powiązane personalnie i kapitałowo z GW KAW). Podwyższyło to koszty realizacji zadania o kwotę nie mniejszą niż 60,7 tys. zł.
- Do dnia zakończenia kontroli, spółka TUC nie przekazała do MKiS rzetelnego rozliczenia dotacji otrzymanej na realizację programu wydawniczego „Tania książka”, naruszając tym samym § 5 umowy zlecenia. Żadnego z 3 pism Spółki (z 8 stycznia 1996 r., 11 kwietnia 1996 r. i 5 lutego 1997 r.) nie można uznać za spełnienie tego obowiązku, bowiem dwa pierwsze zawierały jedynie wykazy faktur bez określenia, czego dotyczyły wydatki, zaś ostatnie wyniki sprzedaży książek, uzyskane wpływy i posiadane zapasy. Dane te nie wynikały z ewidencji księgowej TUC, bowiem wg wyjaśnień byłej księgowej Spółki *„...nie dostarczono wiarygodnych dokumentów, świadczących o tym, że został dokonany ilościowy odbiór książek i że zostały one przyjęte do magazynu TUC”*. Nadto w piśmie tym przedstawione koszty reklamy w wysokości 100 tys. zł (tj. 10 % kwoty dotacji) nie były uprzednio wymienione we wniosku o przyznanie dotacji i w zawartej umowie.
- Na podstawie umowy zawartej z TUC, druku książek w ramach programu „Tania książka” dokonywała drukarnia Przedsiębiorstwa Usług Technicznych i Realizacji Budownictwa „Drogowiec” Sp. z o.o. w Kielcach. Umowa nie określała wysokości nakładu ani terminu wykonania pracy. Przekazanie przez TUC drukarni kwoty 704 tys. zł pochodzącej ze środków budżetowych nastąpiło w dniu 10 stycznia 1996 r., natychmiast po otrzymaniu dotacji, a pierwsza faktura została wystawiona przez drukarnię dopiero w listopadzie 1996 r.

III. INFORMACJE O PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA KONTROLNEGO I DZIAŁANIACH PODJĘTYCH PO ZAKOŃCZENIU KONTROLI

Zasięgnięcie informacji W związku z przeprowadzoną kontrolą zasięgnięto informacji w trybie art. 29 ustawy o NIK w 32 jednostkach nie objętych kontrolą, a mianowicie w: Ministerstwie Skarbu Państwa, w Urzędach Wojewódzkich w Warszawie, Gdańsku, Zielonej Górze, Poznaniu i Olsztynie, właściwych sądach rejestrowych, Urzędach Skarbowych w Szczecinie i Poznaniu oraz w podmiotach współpracujących z jednostkami kontrolowanymi.

Żądanie wyjaśnień Kontrolerzy NIK wielokrotnie w procesie kontroli korzystali z uprawnień wynikającego z art. 40 ustawy o NIK, żądając wyjaśnień od osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji bądź zaniechanie działań.

Tylko w ramach kontroli MKiS pobrano 57 wyjaśnień od przedstawicieli ministerstwa, w tym m.in. od Ministra, Sekretarza Stanu i Podsekretarza Stanu, dyrektorów departamentów i ich zastępców.

Przesłuchania w charakterze świadka Na podstawie art. 42 ust. 2 ustawy o NIK, kontrolerzy przeprowadzili 27 przesłuchań świadków, w tym m.in.:

- Byłego Ministra Kultury i Sztuki na okoliczność polityki prywatyzacyjnej MKiS,
- Sekretarza Stanu w MKiS w sprawach nieprawidłowości stwierdzonych w procesach prywatyzacyjnych,
- Byłego dyrektora Departamentu Książki i Czytelnictwa w MKiS na okoliczność udzielania i rozliczania realizacji zadań państwowych jednostkom niepaństwowym,
- Byłego zarządcę komisarycznego, a następnie tymczasowego kierownika i dyrektora PP KAW na okoliczność inwestycji kapitałowych przedsiębiorstwa,
- Główną księgową przedsiębiorstwa prowadzącą księgowość TUC Sp. z o.o. na okoliczność uchybień stwierdzonych w księgach rachunkowych Spółki.

Narady pokontrolne W 7 skontrolowanych jednostkach zorganizowano narady pokontrolne. Omówiono na nich nieprawidłowości i wnioski wynikające z dokonanych ustaleń.

Zastrzeżenia do protokółów kontroli Do jednego protokołu kontroli zgłoszone zostały zastrzeżenia w trybie art. 55 ustawy o NIK. Zgłosił je Zarząd Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych SA, nie zgadzając się z 10 ustaleniami, z których kontrolerzy w wyniku dodatkowych badań uwzględnili 5. Zgłoszone następnie w trybie art. 56 ustawy o NIK zastrzeżenia w części nie uwzględnionej przez kontrolerów, zostały oddalone w całości przez Komisję Odwoławczą. Prezes NIK uchwałę Komisji zatwierdził.

Wystąpienia pokontrolne Wystąpienia pokontrolne zostały przekazane kierownikom wszystkich 31 kontrolowanych jednostek (w tym Ministrowi Kultury i Sztuki). Nadto, do Ministra Kultury i Sztuki jako organu założycielskiego skierowano 5 wystąpień w związku z kontrolami przeprowadzonymi w podmiotach biorących udział w procesach przekształceniowych.

Z uwagi na fakt, że po wejściu w życie przepisów reformujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej, Minister Kultury i Sztuki został pozbawiony dotychczasowych kompetencji w zakresie prywatyzacji i nadzoru właścicielskiego, 4 wystąpienia pokontrolne, przekazano także Ministrowi Skarbu Państwa oraz 3 wystąpienia właściwym wojewodom, którzy przejęli funkcje organów założycielskich wobec skontrolowanych przedsiębiorstw państwowych.

Ze względu na stwierdzenie faktów naruszenia ustawy o rachunkowości NIK skierowała także 3 wystąpienia do właściwych terytorialnie urzędów kontroli skarbowej.

O niezgodności rejestrów handlowych ze stanem faktycznym powiadomiono odpowiednimi wystąpieniami 3 sądy rejonowe.

O zaniechaniu naliczania i wnoszenia składek powiadomiono Oddział ZUS w

Warszawie.

Zastrzeżenia do wystąpień pokontrolnych Do ocen, uwag i wniosków zawartych w 8 wystąpieniach pokontrolnych zostały zgłoszone zastrzeżenia przez:

- **Zarząd GW KAW Sp. z o.o. w Warszawie.** Zarząd zakwestionował m.in. wniosek NIK o zwrot otrzymanych dotacji do Skarbu Państwa jako pozbawiony podstaw prawnych. Podniesiono także, że ewidencja otrzymanych dotacji była prowadzona przez Prezesa Zarządu, wskazując iż jest to formalne uchybienie małej wagi, nie dające podstaw do kwestionowania legalności, celowości, rzetelności i gospodarności wykorzystania dotacji. Zastrzeżenia zostały uwzględnione przez Komisję Odwoławczą częściowo, tj. w zakresie doprecyzowania odpowiedzialności członków Zarządu za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości. Uchwałę Komisji Odwoławczej Prezes NIK zatwierdził.
- **Zarząd KAW Sp. z o.o. w Warszawie.** Zastrzeżenia dotyczyły uwagi NIK co do możliwych przyczyn trudności ekonomicznych Spółki. Zostały one oddalone w całości przez Komisję Odwoławczą, której uchwałę zatwierdził Prezes NIK.
- **Zarząd Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych SA w Warszawie.** Zastrzeżenia dotyczyły oceny NIK o naruszaniu przez Spółkę postanowień umowy leasingowej (w drodze sprzedaży zorganizowanych części przedsiębiorstwa bez wymaganej umową zgody Skarbu Państwa). Zostały one uchwałą Komisji Odwoławczej oddalone w całości, a Prezes NIK uchwałę tę zatwierdził.
- **Zarząd Pabianickich Zakładów Graficznych SA w Pabianicach.** Zastrzeżenia odnosiły się do oceny NIK, dotyczącej niezgodnego ze stanem faktycznym, złożonego w sądzie rejestrowym, oświadczenia o opłaceniu kapitału akcyjnego. Zostały one uchwałą Komisji Odwoławczej oddalone w całości, a Prezes NIK uchwałę tę zatwierdził.

- **Zarząd Domu Książki Sp. z o.o. w Gdańsku.** Zastrzeżenia dotyczyły oceny działalności dyrektora przedsiębiorstwa państwowego Dom Książki w Gdańsku. Zostały one przez Komisję Odwoławczą uwzględnione w całości, bowiem Spółka nie była właściwym adresatem tych ocen. Uchwałę Komisji Prezes NIK zatwierdził.
- **były Zarząd Krajowej Agencji Wydawniczej - Poznań Sp. z o.o. w Poznaniu.** Wobec zgłoszenia zastrzeżeń przez osobę nieuprawnioną Dyrektor Departamentu Skarbu Państwa i Prywatyzacji odmówił ich przyjęcia,
- **Sekretarza Stanu w MKiS,** działającego w imieniu Ministra, skierowane do Kolegium NIK, które następnie wycofał Minister Kultury i Sztuki.
- **Zarząd GW „Słowo” Sp. z o.o. w Poznaniu.** Zastrzeżenia dotyczyły 2 wniosków NIK, tj. o zwrot otrzymanej dotacji do Skarbu Państwa i ujawnienia w księgach handlowych Spółki udziałów posiadanych w innych podmiotach prawa handlowego oraz o odprowadzenie podatku od ujawnionych dochodów. Komisja Rozstrzygająca uwzględniła 1 zastrzeżenie dotyczące wniosku o odprowadzenie podatku, uznając go za przedwczesny, wobec niezakończonego postępowania przez organy kontroli skarbowej, drugie zaś oddaliła.

Wykorzystanie uwag i wniosków NIK Najwyższa Izba Kontroli została poinformowana przez większość adresatów wystąpień o realizacji uwag i wniosków. I tak:

- **Minister Kultury i Sztuki** poinformował, że:
  1. Zmieniono i wzmocniono skład osobowy Departamentu Książki i Czytelnictwa,
  2. Zmodyfikowano wzór umowy zlecenia zadań państwowych, precyzyjnie określający zakres zadania i obowiązków zleceniobiorcy, oraz wzór załącznika dotyczącego systemu rozliczania dotacji i zabezpieczenia roszczeń Skarbu Państwa.
  3. Określono podstawy oceny zadania w trakcie realizacji i po jego zakończeniu.

- **Minister Skarbu Państwa** poinformował, że:
  1. Wniosek Izby w sprawie podjęcia inicjatywy zmiany umowy Spółki „Neupack Polska” Sp. z o.o. poprzez określenie wartości istotnych składników majątkowych, których zbycie uzależnione jest od zgody Skarbu Państwa, nie może być wykonany, bowiem Skarb Państwa jest właścicielem tylko 24% udziałów. Minister zadeklarował jednak wystąpienie do Zarządu Spółki z odpowiednim wnioskiem w tej kwestii.
  2. Ustanowił nad PP KAW zarząd komisaryczny i zatwierdził program naprawczy przedsiębiorstwa zakładający:
    - ustabilizowanie sytuacji ekonomicznej i wznowienie działalności wydawniczej,
    - uregulowanie stanu prawnego majątku przedsiębiorstwa,
    - odzyskanie i odtworzenie rzeczowego majątku PP KAW, zadysponowanego z naruszeniem prawa,
    - restrukturyzację zadłużenia poprzez ustalenie stanu wierzytelności i ewentualne zawarcie umów z wierzycielami lub komercjalizację z konwersją wierzytelności.
- **Urząd Kontroli Skarbowej w Poznaniu** poinformował, że wszczął badania kontrolne w Grupie Wydawniczej „Słowo” Sp. z o.o. w Poznaniu.
- **Urząd Kontroli Skarbowej w Warszawie**, poinformował o zamiarze podjęcia kontroli w Towarzystwie Upowszechniania Czytelnictwa Sp. z o.o. i Grupie Wydawniczej KAW Sp. z o.o. w drugiej połowie 1997 r. lub w pierwszym półroczu 1998 r.
- **Kierownicy 20 kontrolowanych jednostek** informowali m.in., że realizując wnioski pokontrolne NIK:
  - podjęte zostały działania zmierzające do dostosowania zapisów w księgach rachunkowych do wymogów wynikających z przepisów ustawy o

rachunkowości,

- uaktualnione zostały zapisy w rejestrach handlowych tych jednostek,
- wystąpiono do wspólników o realizację zobowiązań zawartych w umowach spółek.

Informacji o wykonaniu uwag i wniosków NIK nie przekazały 4 jednostki. GW KAW Sp. z o.o., która złożyła zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, podała *„w związku z zajściami na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników z dnia 16 października 1997 r. nie jest wiadome, kto obecnie reprezentuje spółkę. Tym samym wnoszę o odroczenie terminu odpowiedzi do czasu wyjaśnienia przez sąd kwestii zarządu spółki”*.

Nie udzielili odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne kierownicy TUC Sp. z o.o., „Tonpress” Sp. z o.o. oraz PP KAW, do których skierowano pisma ponagląjące.

Zawiadomienia do organów ścigania

Wobec stwierdzenia faktów uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, Najwyższa Izba Kontroli skierowała na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy o NIK zawiadomienia do:

- Prokuratur Rejonowych Warszawa Praga-Południe i Warszawa-Mokotów wskazując, że Zarząd Spółki Grupa Wydawnicza KAW Sp. z o.o. w Warszawie złożył w dniach 20 grudnia 1995 r. i 1 października 1996 r. w sądzie rejestrowym oświadczenia niezgodne ze stanem faktycznym, a mianowicie, że udziały pieniężne na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki zostały wpłacone. Stanowi to czyn zagrożony odpowiedzialnością karną z art. 302 Kodeksu handlowego. Doniesienia te zostały przekazane następnie do Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście.
- Prokuratury Rejonowej dla Dzielnicy Łódź Śródmieście wskazując, że Zarząd Spółki Pabianickie Zakłady Graficzne S.A. w Pabianicach złożył w dniu 23 listopada 1993 r. w sądzie rejestrowym niezgodne z prawdą oświadczenie, tj.

że wpłaty na akcje stanowiące 1/4 wartości wszystkich akcji zostały dokonane. Stanowi to czyn zagrożony odpowiedzialnością karną z art. 484 K.h. Prokurator umorzył dochodzenie wobec stwierdzenia, iż czyn nie stanowi przestępstwa z powodu jego znikomego niebezpieczeństwa społecznego.

– Prokuratury Rejonowej Warszawa-Mokotów wskazując, że prezes Zarządu Spółki Towarzystwo Upowszechniania Czytelnictwa Sp. z o.o. w Warszawie, dopuścił do:

- nieprowadzenia ksiąg rachunkowych w 1997 r.,
- niesporządzenia sprawozdania finansowego za 1996 r.,
- prowadzenia ksiąg rachunkowych w II połowie 1996 r. wbrew przepisom ustawy o rachunkowości i podania w tych księgach nieprawdziwych danych,

co stanowiło czyny zagrożone odpowiedzialnością karną z art. 77 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości,

– Prokuratury Rejonowej w Poznaniu wskazując, że Zarząd Krajowej Agencji Wydawniczej Sp. z o.o. w Poznaniu złożył w dniu 21 lipca 1995 r. w sądzie rejestrowym oświadczenie niezgodne ze stanem faktycznym, a mianowicie, że udziały pieniężne zostały wpłacone i że przejście wkładów niepieniężnych na spółkę z chwilą jej zarejestrowania jest zapewnione. Stanowi to czyn zagrożony odpowiedzialnością karną z art. 302 K.h.

Prokurator Rejonowy umorzył dochodzenie wobec niestwierdzenia przestępstwa, co uzasadnił brakiem świadomości Zarządu w chwili składania oświadczenia, o treści nieodpowiadającej stanowi faktycznemu, wskazując iż przestępstwo z art. 302 Kodeksu handlowego może zostać popełnione jedynie z winy umyślnej.

– Prokuratury Rejonowej w Katowicach wskazując, że Zarząd Krajowej Agencji Wydawniczej - Katowice Sp. z o.o.:

- złożył w dniu 24 stycznia 1996 r. w sądzie rejestrowym niezgodne ze stanem faktycznym oświadczenie o tym, że środki pieniężne na kapitał zakładowy Spółki zostały wpłacone. Stanowi to czyn zagrożony odpowiedzialnością karną z art. 302 K.h.,

- od dnia 19 lutego 1996 r. (tj. dnia rejestracji Spółki) do zakończenia kontroli prowadził księgi rachunkowe wbrew przepisom ustawy o rachunkowości, podając w nich nieprawdziwe dane. Stanowi to czyn zagrożony odpowiedzialnością karną z art. 77 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
- Prokuratury Rejonowej w Poznaniu wskazując, że księgi rachunkowe Grupy Wydawniczej „Słowo” prowadzone były wbrew przepisom ustawy o rachunkowości i zawierały nierzetelne dane (czyn z art. 77 ust. 1 ww ustawy). Nierzetelne dane zawarto także w sprawozdaniu finansowym (czyn z art. 77 ust. 2 ww ustawy). Prokurator poinformował NIK o wszczęciu dochodzenia postanowieniem z dnia 12 stycznia 1998 r.

Akceptuję:
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Jacek UCZKIEWICZ

Dyrektor
Departamentu Skarbu Państwa
i Prywatyzacji

Ryszard SZYC

Zatwierdzam:
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Janusz WOJCIECHOWSKI

Warszawa, dnia 30 stycznia 1998 r.

WYKAZ SKONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

1. Dom Książki Katowice Sp. z o.o.
2. Gdański Dom Książki Sp. z o.o. w Gdańsku
3. Grupa Wydawnicza KAW w Warszawie
4. Grupa Wydawnicza SŁOWO Sp. z o.o. w Poznaniu
5. KAW - Katowice Sp. z o.o.
6. KAW - Lublin Sp. z o.o.
7. KAW - B Sp. z o.o. w Białymstoku,
8. KAW Poznań Sp. z o.o. w Poznaniu
9. KAW Rzeszów Sp. z o.o.
10. KAW Szczecin Sp. z o.o.
11. Krajowa Agencja Wydawnicza KAW Sp. z o.o. w Warszawie
12. Lubelskie Zakłady Graficzne SA w Lublinie,
13. Łódzka Drukarnia Akcydensowa SA w Łodzi,
14. Łódzka Drukarnia Dzielowa SA w Łodzi
15. Ministerstwo Kultury i Sztuki
16. Pabianickie Zakłady Graficzne SA w Pabianicach
17. Pracownia Sztuk Plastycznych Sp. z o.o. w Krakowie
18. Pracownia Sztuk Plastycznych Sp. z o.o. w Warszawie
19. Pracownie Sztuk Plastycznych Sp. z o.o. w Rzeszowie
20. Pracownie Sztuk Plastycznych Sp. z o.o. w Toruniu
21. Przedsiębiorstwo Handl.-Det. Książnica Polska Sp. z o.o. w Olsztynie
22. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Technograf SA w Warszawie
23. Przedsiębiorstwo Państwowe Krajowa Agencja Wydawnicza w Warszawie
24. Przedsiębiorstwo Państwowe Pracownie Sztuk Plastycznych w likwidacji w Warszawie
25. TONPRESS Sp. z o.o. w Warszawie
26. Towarzystwo Upowszechniania Czytelnictwa Sp. z o.o. w Warszawie
27. Warszawska Drukarnia Akcydensowa SA w Warszawie
28. Wydawnictwa Akcydensowe SA w Warszawie
29. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności Sp. z o.o. w Warszawie
30. Zakłady Graficzne ATEXT SA w Gdańsku
31. Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe SA w Warszawie

Wykaz przedsiębiorstw państwowych resortu kultury i sztuki oraz stanu ich przekształceń
(na 30 września 1996 r.)

KSIĘGARSTWO

lp.	Przedsiębiorstwo	ścieżka prywat.	data zawarcia umowy	uwagi
1	Dom Książki w Białymstoku			
2	Dom Książki w Bydgoszczy	sprzedaż	25.04.1995	
3	Dom Książki w Częstochowie			
4	Dom Książki w Gdańsku	leasing	17.05.1996	
5	Dom Książki w Katowicach	leasing	10.06.1996	
6	Dom Książki w Kielcach			
7	Dom Książki w Koszalinie	leasing	12.05.1991	
8	Dom Książki w Krakowie			
9	Dom Książki w Lublinie			
10	Dom Książki w Łodzi			
11	Dom Książki w Olsztynie	leasing	28.04.1992	
12	Dom Książki w Opolu			
13	Dom Książki w Poznaniu	leasing	30.09.1996	
14	Dom Książki w Rzeszowie			
15	Dom Książki w Szczecinie			
16	Dom Książki w Warszawie			
17	Dom Książki we Wrocławiu			
18	Dom Książki w Zielonej Górze			
19	Księgarnia Współczesna w Bydgoszczy			
20	Składnica Księgarska w Warszawie			
21	Powszechna Księgarnia Wysyłkowa w Warszawie			

WYDAWNICTWA

22	CHZ Ars Polona			
23	Krajowa Agencja Wydawnicza			
24	Państwowe Wydawnictwo Iskry w Warszawie	leasing	28.04.1992	
25	Państwowe Wydawnictwa Rolnicze i Leśne			
26	P.W. Wiedza Powszechna w Warszawie			
27	Państwowy Instytut Wydawniczy			

lp.	Przedsiębiorstwo	ścieżka prywat.	data zawarcia umowy	uwagi
28	Polskie Wydawnictwo Muzyczne w Krakowie			
29	Wydawnictwa Akcydensowe w Warszawie	leasing	02.09.1996 ¹	
30	Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe w Warszawie	sprzedaż	30.06.1993	
31	Wydawnictwa Komunikacji i Łączności w Warszawie	leasing	24.11.1994	
32	Wydawnictwa Naukowo-Techniczne w Warszawie			
33	Wydawnictwo Arkady w Warszawie	leasing	11.08.1992	przeniesienie własności 06.10.1995
34	Wydawnictwa Dolnośląskie we Wrocławiu	leasing	12.09.1991	przeniesienie własności 31.07.1996
35	Wydawnictwo Glob w Szczecinie	leasing	umowa rozwiązana	
36	Wydawnictwo Literackie w Krakowie			
37	Wydawnictwo Lubelskie			
38	Wydawnictwo Łódzkie			
39	Wydawnictwo Morskie w Gdańsku			
40	Wydawnictwo Poznańskie			
41	Wydawnictwo Sport i Turystyka w Warszawie			
42	Wydawnictwo Śląsk w Katowicach			

POLIGRAFIA

43	Białostockie Zakłady Graficzne			
44	Bielskie Zakłady Graficzne	jsSP	08.02.1993	przekazano do MPW
45	Cieszyńska Drukarnia Wydawnicza			
46	Częstochowskie Zakłady Graficzne			
47	Dolnośląskie Zakłady Graficzne w Wałbrzychu			
48	Drukarnia Narodowa w Krakowie			
49	Drukarnia Naukowo-Techniczna w Warszawie			
50	Drukarnia Wydawnicza im. W. Anczyca	NFI		
51	Gnieźnieńskie Zakłady Graficzne			
52	Grudziądzkie Zakłady Graficzne	sprzedaż	23.04.1996 ¹	nabywca się wycofał, reaktywowano przedsiębiorstw o państwowe
53	Kaliska Drukarnia Akcydensowa			
54	Kieleckie Zakłady Graficzne			
55	Lubelskie Zakłady Graficzne	leasing	23.04.1996	

lp.	Przedsiębiorstwo	ścieżka prywat.	data zawarcia umowy	uwagi
56	Łódzka Drukarnia Akcydensowa	leasing	28.04.1992	3 zmiany umowy
57	Łódzkie Zakłady Graficzne			
58	Opolskie Zakłady Graficzne			
59	Olsztyńskie Zakłady Graficzne			
60	Pabianickie Zakłady Graficzne	leasing	09.12.1994	
61	Płocka Drukarnia Akcydensowa			
62	Rzeszowskie Zakłady Graficzne			
63	Szczecińskie Zakłady Graficzne	sprzedaż	08.07.1996 ¹	
64	Warszawska Drukarnia Akcydensowa	leasing	24.02.1992	
65	Wąbrzeskie Zakłady Graficzne			
66	Wrocławskie Zakłady Graficzne			
67	Zielonogórskie Zakłady Graficzne	leasing	31.07.1996	
68	Zakłady Graficzne w Gdańsku	leasing	03.07.1996	obecna nazwa Atext Sp. z o.o.
69	Zakłady Graficzne Dom Słowa Polskiego			
70	Zakłady Graficzne w Katowicach			
71	Zakłady Graficzne w Poznaniu			
72	Zakłady Graficzne Tamka w Warszawie	NFI		
73	Zakłady Graficzne w Toruniu			
74	Zakłady Opakowań Drukowanych w Bydgoszczy	joint venture	21.03.1995	obecna nazwa Neupack Polska Sp. z o.o.
75	Zakłady Opakowań Drukowanych w Złotowie	sprzedaż	28.09.1994	
76	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Technograf w Warszawie	leasing	01.08.1996 ¹	
77	Fabryka Maszyn Introligatorskich Introma			
78	Zakłady Mechaniczne Przemysłu Poligraficznego Grafmasz w Katowicach			
79	Zakłady Mechaniczne Przemysłu Poligraficznego Grafmasz w Poznaniu			
80	Zakłady Mechaniczne Przemysłu Poligraficznego Grafmasz w Warszawie			
81	Centralny OBR Przemysłu Poligraficznego w Warszawie			
82	Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Materiałowego Grafpapier w Warszawie			

83	Łódzka Drukarnia Dzielowa	leasing	20.04.1995	
----	----------------------------------	---------	------------	--

PRZEMYSŁ MUZYCZNY

lp.	Przedsiębiorstwo	ścieżka prywat.	data zawarcia umowy	uwagi
84	CH Przemysłu Muzycznego w Warszawie			
85	Częstochowska Fabryka Instrumentów Muzycznych			
86	Dolnośląska Fabryka Instrumentów Lutniczych w Lubinie			
87	Kaliska Fabryka Fortepianów i Pianin Calisia			
88	Legnicka Fabryka Fortepianów i Pianin			
89	Poznańskie Zakłady Przemysłu Muzycznego			
90	Polskie Nagrania w Warszawie			
91	Warszawska Fabryka Instrumentów Dętych i Perkusyjnych			
92	Zakłady Drzewne Przemysłu Muzycznego			

POZOSTAŁE

93	Pracownie Konserwacji Zabytków w Warszawie			
94	Przedsiębiorstwo Rozrywkowo-Usługowe Filmotechnika w Krakowie	leasing	25.04.1993	przeniesienie własności 09.12.1993
95	Pracownie Sztuk Plastycznych w Warszawie			likwidacja w celu prywatyzacji
	Oddział w Krakowie	leasing	06.12.1993	przeniesienie własności 01.07.1994
	Oddział w Rzeszowie	leasing	06.10.1993	
	Oddział w Toruniu	leasing	13.10.1993	
	Oddział w Warszawie	leasing	06.12.1993	
96	Centrum Projektowania Badań i Realizacji Obiektów Kultury w Warszawie			
97	Desa Krajowa w Krakowie			
98	Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe w Warszawie	leasing	07.10.1991	przeniesienie własności 01.02.1996
99	Zakłady Wyrobów Metalowych Rozmet w Chlewiskach			
100	Polska Agencja Artystyczna Pagart w Warszawie	leasing	05.05.1993	

¹ Dotyczy umowy przedwstępnej

Wykaz przedsiębiorstw, których mienie oddane zostało do odpłatnego korzystania

w tys. zł

lp.	Przedsiębiorstwo	wartość księgowa ¹	wycena		wartość umowna	zaniżenie wartości, inne uwagi
			min	max		
1	Dom Książki w Gdańsku	1 470,3 ⁵	329,9	611,8	380,0	brak dokumentów
2	Dom Książki w Katowicach	601,9	nie wyceniano p.p.		370,0	brak danych
3	Dom Książki w Koszalinie	421,1 ²	brak danych ³		415,0	
4	Dom Książki w Olsztynie	506,9	487,8	703,2	675,0	nie badano
5	Dom Książki w Poznaniu	2 147,5	brak danych ³		1 600,0	
6	Państwowe Wydawnictwo Iskry	221,1 ²	brak danych ³		240,0	
7	Wydawnictwa Akcydensowe w Warszawie	16 791,7 ⁶	7 530,0	13 979,7	10 200,0	189,7 grunty ⁴
8	Wydawnictwa Komunikacji i Łączności	1 311,2 ^{5,6}	537,7	897,5	690,0	nie badano
9	Wydawnictwo Arkady w Warszawie	1 098,5 ²	brak danych ³		250,0	
10	Wydawnictwo Dolnośląskie	236,7 ²	brak danych ³		320,0	
11	Wydawnictwo Glob w Szczecinie	brak danych ³ , umowa rozwiązana				
12	Lubelskie Zakłady Graficzne	5 079,0	4 289,0	8 214,0	4 000,0	nie stwierdzono
13	Łódzka Drukarnia Akcydensowa	1 785,5	1 772,0	1 799,1	1 259,0	nie badano
14	Łódzka Drukarnia Dzielowa	3 106,8	1 612,3	4 111,0	3 200,0	1 000,0
15	Pabianickie Zakłady Graficzne	1 531,2	580,0	1 723,1	800,0	19,5 grunty ⁴
16	Warszawska Drukarnia Akcydensowa	1 140,0 ²	1 500,0	1 750,0	1 200,0	nie badano
17	Zielonogórskie Zakłady Graficzne	300,0 ²	brak danych ³		360,0	
18	Zakłady Graficzne w Gdańsku	4 683,5 ⁶	678,3	5 401,9	4 000,0	nie stwierdzono
19	PHU Technograf w Warszawie	1 358,5	800,0	900,0	900,0	nie badano
20	PRU Filmotechnika w Krakowie	77,4 ²	brak danych ³		165,0	
21	PSP Oddział w Krakowie	36,9 ⁵	24,8	52,1	50,0	52,5 grunty ⁴
	PSP Oddział w Rzeszowie	33,1 ⁵	42,7	54,9	48,0	nie badano
	PSP Oddział w Toruniu	59,0 ⁵	50,6	184,9	95,0	103,3 nakłady inwestyc. + grunty
	PSP Oddział w Warszawie	237,8 ⁵	172,9	523,3	238,0	331,9 budynek + grunty
22	ZPR w Warszawie	7 100,0	5 250,0	7 100,0	6 000,0	4 810,0
23	Polska Agencja Artystyczna Pagart	270,4	brak danych ³		230,0	
razem w 16 umowach badanych		46 231,4	25 658,0	48 606,5	33 735,0	6 506,9
razem 26 umów leasingowych		51 606,0	---	---	37 685,0	(w 8 umowach)

¹ wyliczona na podstawie zapisów umowy leasingowej

² wg zestawienia sporządzonego przez BPW MKiS (dla umów nie określających w swej treści wartości ewidencyjnej mienia)

³ nie kontrolowano prywatyzacji tej jednostki

⁴ wartość nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów wyliczona jako 25% wartości ewidencyjnej

⁵ zawiera niewymagalne zobowiązania wobec Skarbu Państwa z tytułu gruntów w wieczystym użytkowaniu

⁶ w umowie przyjęto zerową wartość wyposażenia

Załącznik nr 4.

Wymiary finansowe nieprawidłowości stwierdzonych w kontroli

**przebiegu przekształceń własnościowych w jednostkach
 podległych Ministrowi Kultury i Sztuki (w tys. zł)**

dotyczy działań	stwierdzono w kontroli	kwota uszczuplenie	wydatek	do odzysku przez SP	uszczuplone wpływy z przyw.
podatek i nie pobrane należności					
MKiS	MKiS	124,013			124,013
MKiS	MKiS	31,000			31,000
MKiS	MKiS	35,000			35,000
razem		268,013			190,013
nieprawidłowo wydatkowane dotacje do zwrotu					
GW Słowo	GW Słowo	199,900		199,900	
GW KAW	GW KAW	300,000		300,000	
GW KAW	GW KAW	327,272		327,272	
TUC	TUC	100,000		100,000	
inne jednostki	MKiS	46,150		46,150	
razem		973,322		973,322	
nieprawidłowe koszty					
strata PP PSP	PP PSP		42,350		
PP PSP likwidacja	PP PSP		473,600		473,600
MKiS odsetki	ZPR		428,428		428,428
PP KAW wypłata	PP KAW		3,100		
Grudz. Zakł. Graf.	MKiS		62,181		62,181
razem			1 009,659		964,209
nieuzyskane wpływy z prywatyzacji					
sprzedaż mienia	PP PSP	46,980			46,980
PP PSP					
MKiS	ZPR	4 810,000			4 810,000
MKiS	ŁDA	1 000,000			1 000,000
MKiS	MKiS (WAW)	189,700			189,700
MKiS	PSP Kraków	52,500			52,500
MKiS	MKiS (PSP T.)	103,300			103,300
MKiS	Pab. Zak. Graf.	19,500			19,500
MKiS	PSP Warsz.	331,900			331,900
razem		6 553,880			6 553,880
razem		7 717,215	1 009,659	973,322	7 708,102
RAZEM		8 726,874			